

Korkeasaari
ZOO

Korkeasaaren vuosi
2021

Sisältö

Korkeasaaren vuosi	4	Suomen paras vapaa-ajankohde	70
Korkeasaaren arvot	9	Vierailijamme	72
Eläinten saari	10	Uudistamme ja rakennamme	76
Jokainen eläin on tärkeä	12	Välitämme ympäristöstä	78
Suojellemme Korkeasaarella	18	Korkeasaaren eläintarhan säätiö	82
Eläinten hyvinvointi	22	Säätiön organisaatio	84
Tutkimus	26	Kohti Suomen parasta työpaikkaa	86
Suojelu on yhteistyötä	32	Säätiön talous	88
Korkeasaaren suojeluhankkeet vuonna 2021	34		
MetsäpeuraLIFE	38		
Amurin kissapetojen suojelu	39		
Lumileopardin suojelu	40		
Madagaskarin metsien ja makien suojelu	42		
Villikamelien suojelu	43		
Villieläinsairaala	44		
Innostamme osallistumaan ja oppimaan	48		
Uusi sukupolvi luonnonsuojelijoita	50		
Elämyksiä eläintarhassa	56		
Vaikuttavaa viestintää	64		

Korkeasaaren vuosi

Korkeasaaren vuoteen kuului iloisia ja yllättäviäkin eläinuutisia, hauskaa oppimista, rakentamista, onnistuneita tapahtumia sekä uusia suojelu- ja tutkimushankkeita. Koronapandemian jatkuessa vuosi alkoi vailla vierailijoita, kun kaupungin rajoitukset pitivät eläintarhan suljettuna toukokuun alkuun saakka. Kesään päästiin kuitenkin ennakkovarauksin ja vähitellen elämä palasi varsin normaaleille raiteille.

Korkeasaaren eläimet eivät rajoituksista hätkähtäneet. Karhut heräsivät helmikuussa uniltaan lumen keskelle ja maaliskuun alussa partakorppikotkille kuoriutui kovasti odotettu poikanen. Viisenteille syntyi yllättäen peräti kolme vasikkaa, yksi jokaiselle lehmälle. Huulipekareiden tarhassa alkoi kesän kynnyksellä vilse, kun laumaan syntyivät ensimmäiset porsaat.

Saimme saareemme myös uusia lajeja, joista osa oli tuttuja aiemmilta vuosilta. Kevättalvella Korkeasaaren kallioille kiipesivät ensimmäiset persianlampaat. Uusittu saukkotarha sai asukkaat kesäkuussa ja myöhemmin naapuriin muuttivat vesikot. Hirviltä tyhjilleen jääneeseen tarhaan saatiin neljän takinin poikamieslauma.

Helsingin luonnonvaraisissa linnuissa havaittu lintuinfluenssa vaikutti hoitokäytäntöihimme ja riikinkukot ulkoilivat kesän katetuissa tarhoissa. Villieläinsairaalan kanahaukasta varmistuneen lintuinfluenssatartunnan vuoksi luonnonvaraisten eläinten hoitotilat olivat keväällä desinfioidun ajan kiinni.

Olemme entistä tiiviimmin mukana lajien suojelussa ja tutkimuksessa. Tutkimuskoordinaattorimme johtaa uutta eurooppalaisten eläintarhojen suojeluohjelmaa tunturipöllöille. Ranskalaisen

eläintarhan markhorit saivat maailman ensimmäisen keinohedelmöityksellä lajilleen syntyneen jälkeläisen - isänä Korkeasaaren markhorpukki. Osallistuimme riistakameratutkimukseen, joka auttaa tutkijoita määrittämään tarkemmin uhanalaisten kissaeläinten luonnonkantoja. Käynnistimme uudet suojeluhankkeet Madagaskarin makeille ja villikameleille.

Ympäristökasvatuksemme toimii hyvin etänäkin. Alakoululaiset tutustuivat virtuaalivierailullaan eläinten keinoihin selviytyä talvesta. Yläkoululaisten koululaiskonferenssi siirtyi verkkoon ja käsiteli eläinten hyvinvointia sekä eläinten ja tartuntatautien yhteyksiä. Luokkaretkiaikaan Korkeasaaren pääsi tutustumaan virtuaalisesti etäkevätrekipelin avulla.

Loppuvuoden suojelutapahtumat pääsimme järjestämään lähes normaaliin tapaan. Kissojen Yössä vieraili neljän illan aikana lähes 20 000 eläinten ystävää ja Fazerin juhluvuoden lahjoituksen siivittämänä keräsimme huikean summan Amurin kissapedoille. Joulukuussa rajoitukset sulki jälleen sisätilat, mutta Lux Korkeasaari houkutteli saareen silti 30 000 vierailijaa ja loi valoisampaa tulevaisuutta lumileopardille.

Korkeasaaren ympäristö muuttuu ja lokakuussa Kruunusiltojen rakennustyömaa alkoi levittäytyä molemmin puolin Korkeasaaren pohjoisrantaan. Siltojen valmistuttua eläintarhan sisäänkäynti siirtyy Mustikkamaalta Korkeasaareen ja muutaman vuoden päästä meille pääsee ratikalla.

Taloustutkimuksen vapaa-ajankohteiden tutkimuksen mukaan Korkeasaaren eläintarha oli suomalaisten mielestä jälleen Suomen paras vapaa-ajankohde. Kehitämme Korkeasaarta jatkossakin sekä suojelutoimijana että hauskana ja merkityksellisenä vierailukohteena.

Sanna Hellström

Korkeasaaren eläintarhan säätiön toimitusjohtaja

PAREMPI MAAILMA VILLIELÄIMILLE

INNOSTAMALLA

Vierailemaan

Korkeasaari on Suomen johtava vapaa-ajankohde, jossa viihtyy kaikkina vuodenaikoina.

Oppimaan

Teemme luonnon monimuotoisuuden ymmärrettäväksi ja kerromme villieläinten vähenemisen syistä.

Osallistumaan

Kannustamme vierailijoitamme toimimaan luonnon hyväksi.

SUOJELEMALLA

Korkeasaarella

Suojelemme eläinlajeja kasvattamalla niitä Korkeasaarella ja ylläpitämällä Villieläinsairaala.

Luonnossa

Osallistumme eläinlajien suojeluun niiden elinalueilla, osana eläintarhojen ja suojelujärjestöjen verkostoa.

Tutkien

Teemme eläinten hyvinvointia, lajiensuojelua ja eläintarhakokemusta edistävää tutkimusta.

VÄLITTÄMÄLLÄ

Eläimistämme

Jokaisella eläimellä on hyvä elämä Korkeasaarella.

Työntekijöistämme

Meillä on Suomen paras työpaikka ja alamme parhaat asiantuntijat.

Ympäristöstämme

Oma toimintamme on ekologisesti kestävä eikä kuormita ympäristöä.

Visentti

Korkeasaaren arvot

Eläinten hyvinvointi

Eläinten hyvinvointi on toiminnan eettinen perusta. Kohtelemme jokaista eläintä yksilönä. Huolehdimme siitä, että tunnemme hoidossamme olevien lajien tarpeet. Emme ainoastaan turvaa eläinten perustarpeita ja ehkäise negatiivisia kokemuksia (nälkä, kipu, kylmä, kuuma, stressi), vaan aktiivisesti edistämme positiivisia kokemuksia – elämisen arvoinen elämä.

Asiakaslähtöisyys

Mahdollisuutemme on tuottaa iloa, oppia ja elämyksiä. Asiakaslähtöisyys tarkoittaa uteliasta suhtautumista ympäristöön ja sieltä saatuun palautteeseen ja ideoihin. Kaikki työntekijämme arvostavat asiakkaitamme ja ovat valmiita auttamaan.

Ekologisuus

Elämme kuten opetamme eli oma toimintamme on ekologisesti kestävä. Teemme työtä lajien suojelun hyväksi ja pyrimme vaikuttamaan asiakkaiden ympäristömyönteisyyden herättämiseksi ja kasvattamiseksi. Käytämme resursseja vastuullisesti ja pitkäjänteisesti.

Avoimuus

Viestimme toiminnastamme avoimesti sekä Korkeasaaren sisällä että laajasti yleisölle. Kaiken toimintamme voi kertoa julkisesti.

Oikeudenmukaisuus

Kohtelemme kaikkia vierailijoita ja työntekijöitä yhdenvertaisesti ja arvostaen.

Taloudellisuus

Etsimme uudenlaisia tapoja toimia tehokkaasti ja käytämme resursseja harkiten.

Eläinten saari

Vesikko

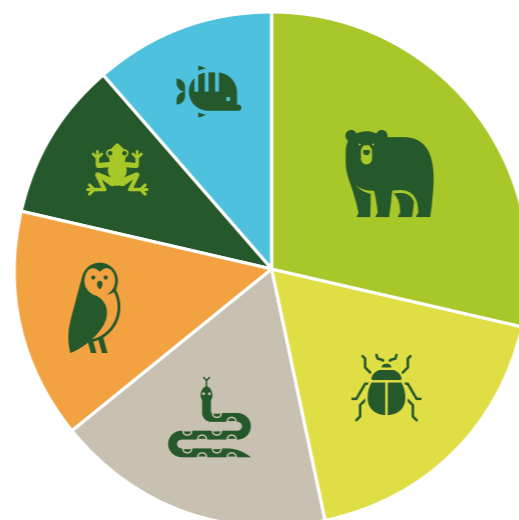
Jokainen eläin on tärkeä

Korkeasaari on koti 160 lajille, joista yli 100 elää trooppisissa taloissa. Saaren 1 900 eläinyksilöstä valtaosa on näiden lämpimien talojen asukkaita - yli tuhat selkärangatonta ja noin 450 selkärankaista. Lajeistamme 38 luokitellaan uhanalaisiksi. Tämä on 24 % niistä lajeistamme, joista on riittävästi tietoa, jotta lajin uhanalaisuutta voidaan arvioida luotettavasti.

Korkeasaaren eläintarhan tavoitteena on, että työmme ansiosta eläinlajeja pelastuu sukupuutolta ja meidät tunnustetaan osaksi lajeja suojelevaa verkostoa. Osallistumme suojeluun kasvattamalla eläintarhojen suojeluohjelmaan (EEP) kuuluvia lajeja, mutta suojelutyö on paljon muutakin: ympäristökasvatusta, tutkimusta, viestintää, varainkeruuta ja yhteistyötä muiden asiantuntijoiden kanssa. Jatkoimme sinnikkäästi koronan myllertämässä maailmassa työtä uhanalaisten lajien suojelemiseksi ja jokaisen eläimen hyvän elämän turvaamiseksi.

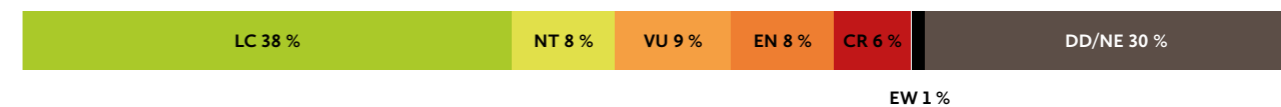
Lajimäärät

Lajiryhmä	Lajimäärä	% lajistosta
Nisäkkäät	46	29 %
Selkärangattomat	29	18 %
Matelijat	28	18 %
Linnut	23	14 %
Sammakkoeläimet	16	10 %
Kalat	18	11 %
Yhteensä	160	

Korkeasaaren lajien jakautuminen suojelutarpeen mukaan

Uhanalaisuusluokitus *	lajeja	% kaikista	% luokitelluista	väheneviä
LC	60	38 %	54 %	14
NT	13	8 %	12 %	6
VU	15	9 %	13 %	9
EN	13	8 %	12 %	6
CR	10	6 %	9 %	7
EW	1	1 %	1 %	0
Tieto puuttuu	47	30 %		43

* IUCN uhanalaisuusluokitukset:

LC Least Concern	elinvoimainen	CR Critically Endangered	äärimmäisen uhanalainen
NT Near Threatened	silmälläpidettävä	EW Extinct in The Wild	luonnosta hävinnyt
VU Vulnerable	vaarantunut	DD Data Deficient	puutteellisesti tunnettu
EN Endangered	erittäin uhanalainen	NE Not Evaluated	ei arvioitu

LUE LISÄÄ: korkeasaari.fi/uhanalaisuusluokitukset

Suojeltu tai pelastettu lajeja	Lajimäärä
CITES-lajeja ¹⁾	51 lajia 32 %
Suojeluohjelma- tai kantakirjalajeja ²⁾	31 lajia 19 %
Pelastettu / takavarikoitu / entinen lemmikki	42 yksilöä
Luonnosta	13 yksilöä

¹⁾ CITES on yli 35 000 uhanalaisten eläin- ja kasvilajin kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus

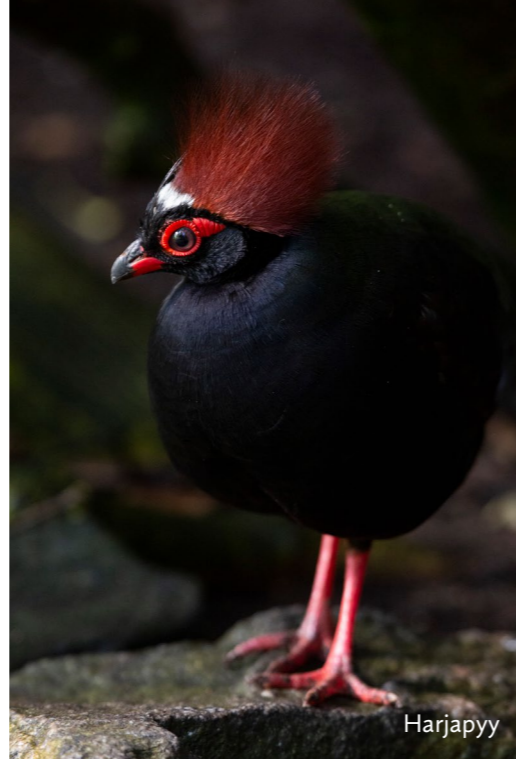
²⁾ Lajit, joista pidetään kansainvälistä kantakirjaa tai jotka kuuluvat Euroopan eläintarhajärjestön EEP-suojeluohjelmaan (EZA Ex-situ programme)

Saukko

Takin

Harjapyö

Persianlammas

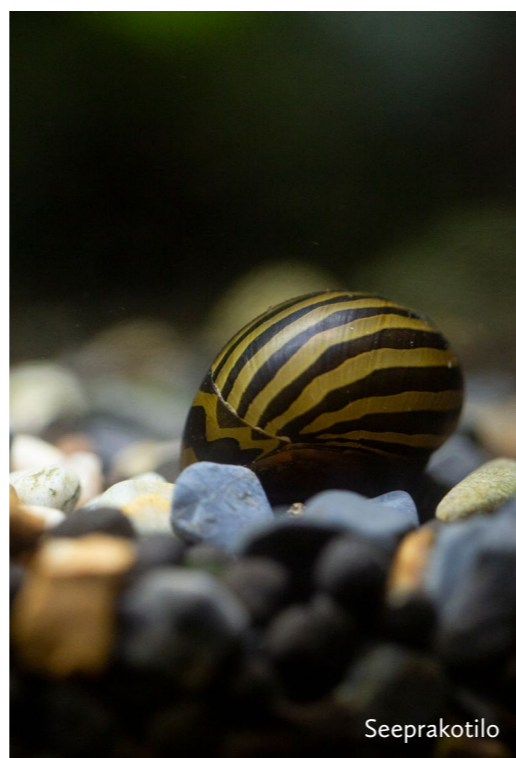
Parisenkymmentä eri eläintä eurooppalaisista eläintarhoista sai uuden kodin Korkeasaaresta. Lajeina tuttuja paluumuuttajia olivat saukko-uros Zürichistä, vesikot Tallinnan eläintarhan lisäenytyskeskuksesta ja takinien poikamiestakiniporukka Brnosta ja Münchenistä. Pitkän odotuksen jälkeen saimme myös kaksi gundia uudeksi kantapariksi Africasiaan sekä kahden gasellin vahvistuksen Sveitsistä isoon kuhertajagasellilaumaamme. Teimme Görlitzin eläintarhan kanssa yhteistyötä, jotta gasellien lisääntyminen onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla Korkeasaaresta. Metsäpeuralaumaan tuotiin kaksi nuorta vaadinta Järvoosta Ruotsista ja tämä on hieno asia metsäpeurojen luontoonpalautushankkeen kannalta. Africasiassa asuville lajitovereilleen seuraksi saimme viisi harjapyötä ja huiluharakkataskukoiraan. Amazoniaan muutti nuori valkopääsakiuros sekä yksitoista kala- ja kaksi kotilolajia akvaarioihin.

Gundi

Metsäpeura

Seepraktilo

Eläinten kanssa suunnitelmat eivät aina toteudu sellaisenaan ja tämän huomasimme uuden lajin persianlampaan kohdalla. Helmikuussa Korkeasaareen tuotiin pässi ja kaksi uuhta, joista ikävä kyllä molemmat naaraat menehtyivät yllättäen. Lajikoordinaattorin toiveesta pässi siirrettiin lisääntyvään laumaan Tallinnan eläintarhaan ja uuden lajin sijaan meillä olikin taas tyhjä tarha Laivarannassa. Marraskuussa yritimme uudestaan persianlammasslauman kokoamista ja saimme onnellisesti siirrettyä Ruotsista nuoren pässin, mutta sille suunnitellun uuhen tuonti peruuntui viime hetkillä lähtötarhan heikentyneen eläintautitilanteen takia. Uuhien toivotaan tulevan sille kavereiksi mahdollisimman pian vuoden 2022 puolella.

Trooppisen Amazonia-talon keskusaltaaseen muutti entinen lemmikki, sileäotsakaimaani. Kaikille entisille lemmikeille emme voi tarjota tarhapaikkaa. Jokaisen lahjoituseläimen kohdalla tilanne mietitään tarkasti ja selvitetään eläimen taustatiedot ja Euroopan eläintarha- ja akvaariojärjestö EAZA:n suositukset lajistolle.

Visentti

Partakorppikotka

Vuoden kuluessa myös monta pientä ihmettä syntyi saarelle. Erityisen paljon ilahduttivat visenttilaumaan 15 vuoden tauon jälkeen syntyneet kolme vasikkaa ja Korkeasaaren ensimmäiset kolme huulipekareiden porsasta. Monta vuotta odotettu partakorppikotkien haudonta onnistui viimein ja maaliskuussa kuoriunut naaraspoikanen siirrettiin jo loppuvuodesta uuteen kotiinsa Sveitsiin Goldaun eläintarhaan. Suokukkojen pesintä onnistui hienosti keväällä ja parveen kuuluu nyt myös neljä nuorta lintua. Pienokaisia saatiin myös vikunjoille, metsäpeuroille, kuhertajagaselleille, kenguruille, maroille, preerikoille, tunturipöllöille, patagonianarateille, isopäivägekoille ja harjagekoille. Aavikkokettujen, hiiripöllöjen, turkoosipikkugekkojen ja saumasaariahventen poikaset eivät selvinneet.

Huulipekari

Mara

Lähetimme uuteen kotiinsa Wrocławiin ensimmäisen Korkeasaassa syntyneen aavikkoketun. Meillä syntynyt amurinleopardikissa muutti Tallinnaan. Muitakin eläimiä kuten punaniskakenguruuta, maroja, tunturipöllöjä ja valkopääsakeja siirrettiin eurooppalaisiin eläintarhoihin.

Eläinten siirtojen myötä lajistostamme poistuivat hirvi, sahelinsuurkilpikonna ja pesukarhu. Haitallisen vieraslajin, pesukarhun, siirto toiseen eläintarhaan lajitovereiden seuraan vaati paljon yhteistyötä eri maiden viranomaisten kanssa. Tammikuussa matkajärjestelyt valmistuivat ja tarhansa viimeiseksi jäänyt urospesukarhu Lilli pääsi Rotterdamin eläintarhan pesukarhuporukkaan. Hirvinaaraista iäkkäämpi jouduttiin terveystyistä lopettamaan ja nuorempi naaras siirrettiin Ähtärin eläinpuiston hirvilaumaan. Sahelinsuurkilpikonna Bella pääsi vihdoon pitkän odotuksen jälkeen muuttamaan Englantiin. Tämän siirron suunnittelu oli aloitettu jo ennen korona- ja Brexit-toukku.

Sahelinsuurkilpikonna

Vanhoista eläinyksilöistä menetimme 22-vuotiaan valkopääsakinaaraan, 19-vuotiaan berberiapinaaraan, jota pidettiin lemmikkinä Keski-Euroopassa ensimmäiset elinvuotensa, 17-vuotiaan mustamakinaaraan, Korkeasaassa syntyneen 14-vuotiaan amurinleopardinaaraan, 13 vuotta sitten Brysselin lentokentältä takavarikoidun pannukakkukilpikonnakoiraan, 13-vuotiaan viljakäärmekoiraan, 11-vuotiaat kulta- ja keisaritamariiniurokset sekä 8-vuotiaan aavikkokettu-uros Nymin, joka päätyi laittomana lemmikkinä Suomeen ja asui Korkeasaassa lajitovereidensa seurassa viimeiset vuotensa.

Viimeisten yksilöiden myötä poistuneita lajeja olivat afrikanrukoilijasirkka, ankeriasmatosammakko, chapansammalsammakko, jacksoninkameleontti, jaguaari- ja somamonniset, kyläagama, levyvuokko, miekkahäntätulilisko, puupyton, tunisiankannuskilpikonna ja vähäaasianokahiiri.

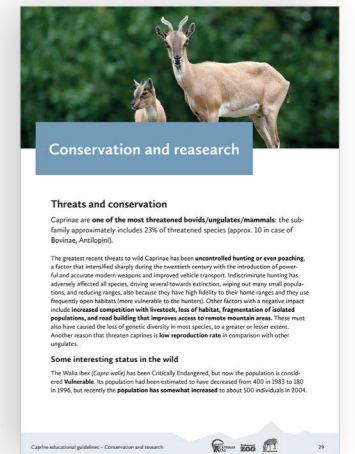
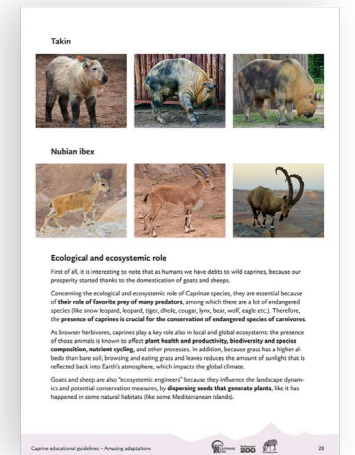
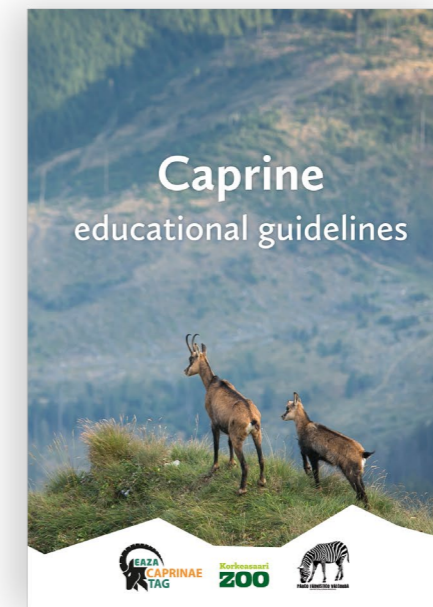
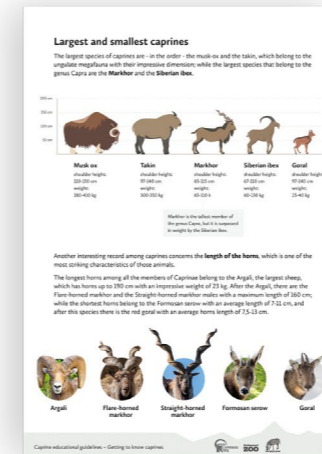
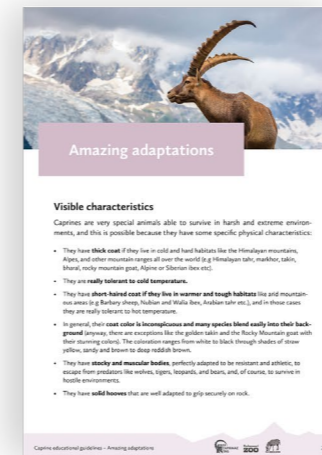
Suojelemme Korkeasaassa

Kasvatamme Korkeasaassa uhanalaisia eläimiä yhdessä muiden suojeluun osallistuvien eläintarhojen kanssa lajin säilymisen turvaamiseksi, sekä osallistumme eri puolilla maailmaa tapahtuvaan suojeluun ja eläinten luontoonpalautushankkeisiin. Teemme eläinten hyvinvointia ja lajiensuojelua edistävää tutkimusta, ylläpidämme Villieläinsairaala, kannustamme vierailijoitamme toimimaan luonnon hyväksi ja kerromme eläintarhassa luonnon monimuotoisuuden tärkeydestä.

Tänä vuonna kansainvälinen yhteistyö lajin suojelussa vahvistui etenkin pohjoismaissa. Liityimme Ruotsin eläintarhayhdistykseen (Svenska djurparksföreningen, SDF) ja Skandinavian visenttien suojelukeskuksen jäseneksi (European Bison Conservation Center in Scandinavia, EBCC). Korkeasaari on jo ennestään Euroopan eläintarha- ja akvaariojärjestön (EAZA) sekä Maailman eläintarha- ja akvaariojärjestön (WAZA) jäsen. Tämän lisäksi Korkeasaaren eläintarha kuuluu Kansainväliseen luonnonsuojeluliittoon (IUCN) ja on yksi sen Suomen komitean jäsenistä.

Amurinleopardi

Yhteistyötä tehdään tuttuun tapaan myös EAZA:n eri asiantuntijarooleissa ja lajikomiteoissa, sekä kansallisesti. Käytännössä vastuutehtävät auttavat lajin suojelussa esimerkiksi luontoonpalautushankkeiden suunnittelussa ja totutustarhojen rakentamisessa, lajin geneettisen monimuotoisuuden säilymisessä eläintarhaeläimissä sekä tiedon jakamisessa niin eläintarhoissa kuin lajin luontaisilla elinalueilla paikallisille ihmisille. Hieno saavutus oli marraskuussa vuohieläinten opetusmateriaalin (Caprine Educational Guidelines) valmistuminen ja jakaminen kansainvälisesti eläintarhojen ympäristökasvattajille. Myös tunturipöllöistä on valmisteltu Korkeasaassa ympäristökasvatusmateriaalia kansainväliseen käyttöön.

Loppuvuonna käynnistyi kauan odotettu uusien aasianleijonien tuonnin suunnittelu Intiasta aasianleijonan lajikoordinaattorien ja muutaman muun eurooppalaisen eläintarhan kanssa. Yhteistyötä tehdään intialaisten kanssa eläinyksilöiden valinnassa ja tuontiin liittyviin eläinten testaamiin on tarkoitus osallistua eläinlääkäreitä myös eurooppalaisista tarhoista. Lajista tehdään myös geneettistä selvitystä, jotta voidaan varmistaa tuotavien eläinten lisäävän eurooppalaisen tarhakan geneettistä monimuotoisuutta mahdollisimman paljon.

Sanna Hellström

Toimitusjohtaja

- EAZA valtuuston jäsen, Suomen edustaja
- EAZA hallituksen (Executive Committee) sekä kansallisten eläintarhayhdistysten komitean (National Association Committee) jäsen
- EAZA viestintäkomitean (Communication Committee) puheenjohtaja
- EAZA eläinlääkintäkomitean (Veterinary Committee) lainsäädäntöryhmän jäsen
- WAZA valtuuston jäsen, Euroopan edustaja
- IUCN Suomen komitean jäsen
- IUCN suojelusuunnittelun asiantuntijaryhmän (Conservation Planning Specialist Group) jäsen

Nina Trontti

Eläintenhoidon ja suojelun johtaja

- EAZA markhoreiden lajikoordinaattori (EEP coordinator)
- EAZA vuohieläinryhmän (Caprinae TAG) ympäristökasvatusjäsen
- EAZA lajikomiteoiden jäsen: amurintiikeri, amurinleopardi, aasianleijona, manuli, myskihärkä, kulaani

Kirsi Pynnönen-Oudman

Tutkimuskoordinaattori

- EAZA tunturipöllöjen lajikoordinaattori (EEP coordinator)
- EAZA petolinturyhmän (Raptor TAG) puheenjohtaja
- EAZA petolinturyhmän (Raptor TAG) pöllökomitean johtaja
- EAZA lajikomitean jäsen: sinikurkkuara

Hanna-Maija Lahtinen

Kuraattori

- EAZA metsäpeurojen lajikoordinaattori (EEP coordinator)
- EAZA eläinten hyvinvointi -työryhmän (Animal Welfare Working Group) jäsen
- EAZA lajikomiteoiden jäsen: saukko, lumileopardi ja ahma

Ville Vepsäläinen

Kuraattori

- Maa- ja metsätalousministeriön seura- ja harraste-eläimet -työryhmän jäsen
- Helsingin kaupungin kaupunkieläimet -työryhmän jäsen

Sanna Sainmaa

Eläinlääkäri

- EAZA metsäpeurojen eläinlääkäriasiantuntija
- WWF:n öljyntorjuntaryhmän vastuueläinlääkäri

Marjo Priha

Ympäristökasvattaja

- EAZA ympäristökasvatuskomitean (Conservation Education committee) jäsen
- EAZA lajiensuojelukomitean (Conservation Committee) yhteyshenkilö ympäristökasvatusasioissa

Eläinten hyvinvointi

Kaikki korkeasaarelaiset haluavat, että saarella elävät eläimet voivat mahdollisimman hyvin ja siksi teemme joka päivä töitä eläinten hyvinvoinnin eteen. Laumaeläimillä on Korkeasaaressakin lauma seurana, ja yksin viihtyvät lajit saavat omaa rauhaa. Tarhat rakennetaan kullekin lajille sopivaksi ja eläintenhoitajat suunnittelevat ja toteuttavat eläimille jatkuvasti erilaisia virikkeitä.

Eläinten hyvinvoinnin kartoitus

Kesällä käynnistettiin eläinten hyvinvoinnin kartoittamisen pilottihanke eli luotiin arviointipohja muutamalle erilaiselle lajille ja testattiin käytännössä lomakkeen toimivuutta. Maailman eläintarha- ja akvaariojärjestö WAZA:n tavoitteena on, että kaikkien sen jäsentarhojen eläinten hyvinvoinnin arviointi olisi tehty vuoteen 2023 mennessä. Tämä on kunnianhimoinen tavoite, koska

Kiinteistöhoitajat asentavat paloletkuista kudottua punkkaa tiikeritarhaan.

Kauriita kissalaakson kylmiössä

Korkeasaaressakin on lähes 2000 eläintä ja paljon erilaisia lajeja. Hyvinvointikartoituksen yhteydessä varmistetaan, että lajeilla on päivitetty hoito-ohjeet, ruokintaohjeet sekä mahdolliset virike- ja koulutus suunnitelmat. Lomakkeessa on käytetty pohjana Mellorin ja Beausoleilin vuonna 2015 laatimaa hyvinvoinnin määritelmää, jossa on viisi eri osa-aluetta. Arvioitujen lajien hoito-ohjeet päivitettiin ja hoito-ohjeita tehtiin uusille lajeille. Ruokintaohjeita muokattiin tarpeen mukaan.

Virikkeet ja ravinto

Virikkeet ovat olennainen osa eläinten hyvinvointia. Virikesuunnitelmia kehitetään aktiivisesti ja ravinto pyritään tarjoamaan kaikille lajeille mahdollisimman virikkeellisesti. Esimerkiksi trooppisissa taloissa hoitajat toteuttivat useita kekseliäitä ruokintaan liittyviä virikkeitä muun muassa papukaijoille ja pikkumangusteille.

Ahma

Amazonian keskusaltaan rakentamista

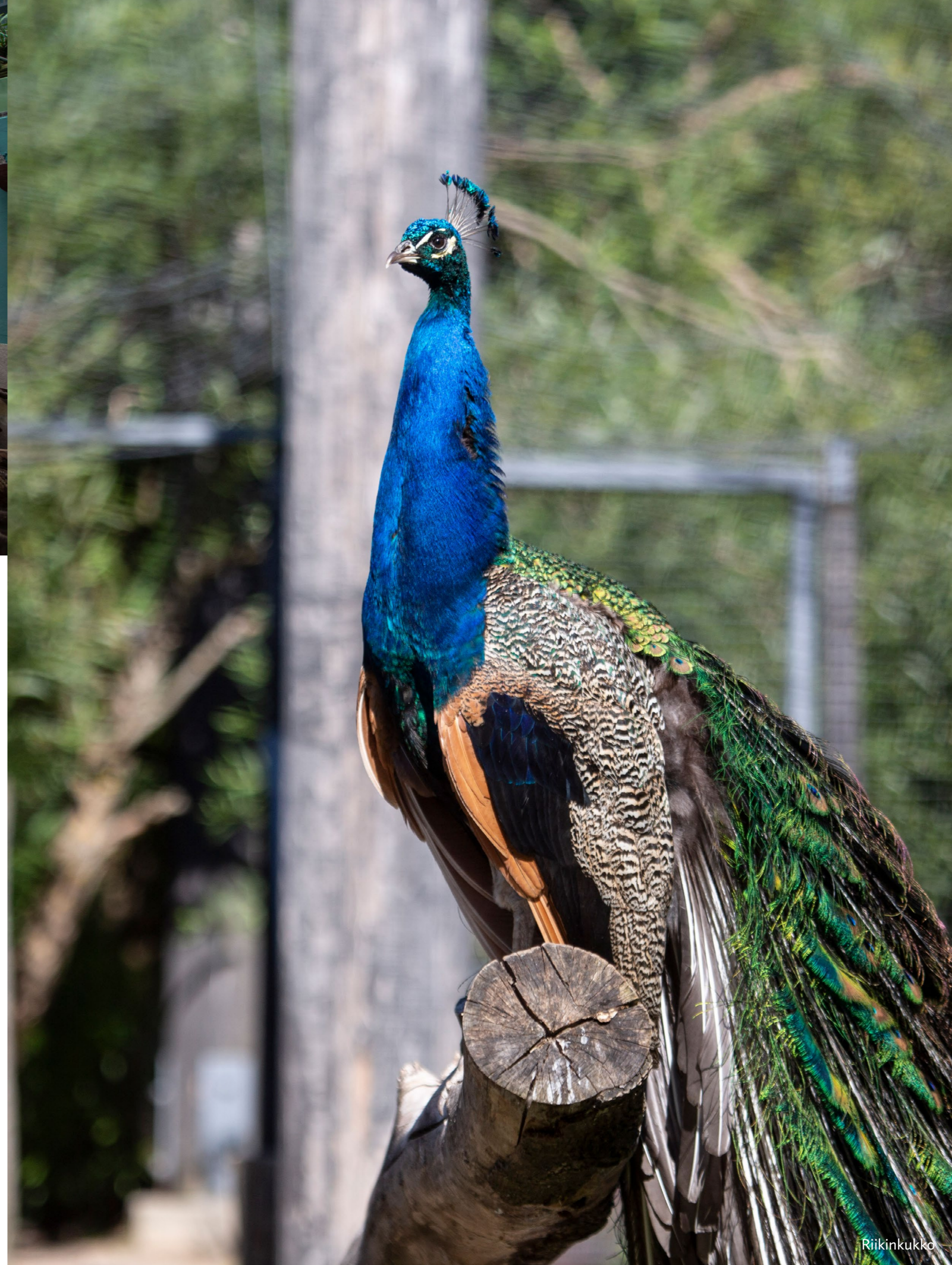
Myskihärät saivat oman nyrkkeilysäkin, jota päin voi vauhdilla puskea. Karhujen virikekeinua paranneltiin entisestään ja siihen vaihdettiin puupölkkykeinun tilalle suuri rengas. Ravistelupuu toimii karhuilla mieluisana ruuan tarjoilualustana - puuta täytyy tönäistä voimalla, jotta eväät tip-puvat karhujen ulottuville. Mongolianvillihhevosten, kulaanien ja jakkien tarhaan asennettiin lisää heinäautomaatteja. Tämä mahdollistaa eläimille heinätarjoilun myös ilta-aikaan, jolloin eläinten-hoitajia ei enää ole työvuorossa.

Muita tarhasisustuksen kohteita olivat Amazonian keskusaltaan lepäilypaikkojen ja kasvillisuuden muokkaus uutta kaimaania varten ja Hämärätalossa aavikkokettutarhojen hiekan vaihto. Ulkotarhojen vesiaiheiden kunto arvioitiin ja niitä pyritään mahdollisuuksien mukaan kunnostamaan.

Eläintauteihin varautuminen

Eläintarhan eläinten hyvinvointiin ovat vaikuttaneet sekä korona että lintuinfluenssa. Molempien tautien varalta laadittiin paljon erilaisia varautumissuunnitelmia ja ohjeita. Koronalle herkkien lajien hoitajat pitivät erityistä huolta hygieniasta ja kyseisten lajien kohdalla eläintiloissa liikkumista rajoitettiin vain lajien omiin hoitajiin. Herkkiä lajeja ovat kissaeläimet, näätäeläimet ja kädelliset.

Lintuinfluenssan takia eläintarhan lintuhoitajat saivat erityisohjeet lintujen hoitoon ja eri tiloihin järjestettiin tautisulut, joissa eläintenhoitajat vaihtoivat kengät. Ulkotarhojen aitoihin lisättiin muovilevyjä, joilla pyrittiin ehkäisemään luonnonlintujen ja eläintarhalintujen lähikohtaamiset. Riikinkukot viettivät kesän katetuissa ulkotarhoissa, koska kanalinnut ovat erityisen herkkiä lintuinfluenssalle. Korkeasaaren eläimissä ei ollut yhtään korona- tai lintuinfluenssatartuntaa. Villieläin-sairaalan toimintaan lintuinfluenssa vaikutti merkittävästi.

Riikinkukko

Riistakameran asennus

Etogrammit ja pitkäaikaiseurannat

Korkeasaaren eläinten hyvinvointia seurataan mittaamalla niiden käyttäytymistä joko manuaalisesti tai Zoomonitor-applikaatiolla. Loppuvuodesta alkanut Kruunusiltaojen rakennustoiminta lisäsi melua varsinkin saaren pohjoispuolella. Melumittarien avulla seurasimme melutasoa ja teimme melun lisääntyessä eläimistä etogrammiseurantaa.

Kahden eri kilpikonnalajin pitkien seurantajaksojen kartuttamista jatkettiin RuuviTAG-laitteen avulla. Valmiina on sekä sahelinsuurkonnän että kreikankilpikonnan vuosiseuranta. Päämääränä on selvittää eksoottisten lajien hyvinvointia pohjoisissa oloissa.

Eri paikkoihin sijoitettujen valvontakameroiden avulla voidaan sekä seurata eläinten hyvinvointia että kerätä tietoja lajien käyttäytymisestä myös aukioloajan ulkopuolella. Tallennetun videomateriaalin avulla voidaan vertailla eläinten käyttäytymistä erilaisissa olosuhteissa.

Eläintarhan alueella jatkettiin sekä pölyttäjähönteisten (Pölyhyöty, SYKE) että valkoposkikihanhien (SYKE) laskentaa.

Tutkimus

Uusi tutkimussuunnitelma määrittelee Korkeasaaren tutkimuksen painopistealueet ja sen päämäärät. Korkeasaarella tehtävän tutkimuksen tarkoituksena on parantaa suojelutyön onnistumista ja eläinten hyvinvointia. Pääasiallinen tutkimuskohde ovat Korkeasaarella elävät tai Korkeasaaresta luontoon vapautetut eläimet.

Riistakameratutkimus

Korkeasaari osallistui Snow Leopard Trustin tutkimukseen, jolla selvitetään virhemarginaalia eläinyksilöiden tunnistamisessa riistakameroiden kuvista. Uhanalaisten eläinten kannanarviointi näiden kameroiden avulla perustuu siihen, että eläin kyetään luotettavasti tunnistamaan kuvasta. Lumileopardeilla tehdyn pilottitutkimuksen mukaan kuitenkin noin 12 % kuvista tunnistetaan virheellisesti, mikä voi johtaa siihen, että populaatiokoko voidaan arvioida jopa 35 % suuremmaksi, kuin mitä se todellisuudessa on.

Tutkimuksessa on mukana useita eläintarhoja. Meillä Korkeasaarella kuvia otettiin amurinleopardista, lumileopardista, amurintiikereistä ja ilveksestä. Eläintarhoissa otetut kuvat lähetetään tutkijoille, jotka pyrkivät tunnistamaan eri eläinyksilöt kuvien perusteella ilman tietoa todellisesta yksilömäärästä. Tutkimus auttaa arvioimaan tämän monien eläinlajien laskennassa hyödynnetyn menetelmän virhemarginaalia.

Itäinenkreikankilpikonna

Perustutkimus Korkeasaarella

Korkeasaaren eläinten hyvinvointimittauksia varten on kehitetty erilaisia mittaustapoja. Paljon julkisuutta saivat valkopääsakien audiovisuaalista hahmotusta ja näyttöpäätteen käyttöä koskevat työt yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa. Vuonna 2021 käynnistyi myös Koneen säätiön rahoittamana useampivuotinen projekti Korkeasaaren eläinten hyvinvoinnin tutkimisesta lämpökameroiden avulla. Tutkimus on pilottivaiheessa ja tuloksia tullaan julkaisemaan lähivuosina. Tutkimusta johtaa **Helena Telkänranta** (Arador Oy), muut ryhmän jäsenet ovat dosentit **Emma Vitikainen**, **Sonja Koski** ja Korkeasaaren tutkimuskoordinaattori **Kirsi Pynnönen-Oudman**.

Melutasojen seurantaan eläintarhan alueelle on asennettu kolme hyvätasoista CESVA T120-melumittaria, joista saadaan raportteja keskimelutasosta eri vuorokaudenaikoina. Mittarit hälyttävät myös, kun melun maksimitaso eli 65 dB ylitetään.

Villieläinten tutkimus

Markhorin keinosiemennys tuotti ensimmäistä kertaa tulosta, kun ranskalaisessa Haute-Touchen eläintarhassa syntyi kesällä uroskili nimeltään Helsinki, jonka isä on Korkeasaaren markhorpukki. Asiantuntijana toimi Haute-Touchen eläintarhan laboratorion johtaja **Yann Locatelli**, joka on vuosien ajan kehittänyt menetelmää uhanalaisten vuohieläinten sukusolujen talteenottoon, kryosäilytykseen ja keinosiemennykseen. Menetelmän toivotaan auttavan geneettisen monimuotoisuuden säilyttämisessä uhanalaisilla lajeilla, joiden yksilöt sijaitsevat maantieteellisesti erillään.

Melu- ja värinätkimys

Siilin tunnetilaa tutkitaan lämpökameran avulla.

Tunturipöllöjen ja muiden suomalaisten pöllöjen rasva-aineenvaihduntaa on selvitetty luonnosta ja tarhoista kerätyistä menehtyneiden pöllöjen kudoksista. Tutkimus tähtää uhanalaisten lajien ravintovaatimusten ja sopivan tarharuokinnan selvittämiseen. Tunturipöllöjen näytteitä on kerätty myös eurooppalaisista eläintarhoista osana Euroopan eläintarha- ja akvaariojärjestö EAZA:n petolinturyhmään (Raptor TAG) ja tunturipöllön EEP-ohjelmaan kuuluvaa tutkimusta.

Korkeasaaren Villieläinsairaalaan hoitoon tuotujen uhanalaisten lajien määrä ja hoito selvitettiin. Villieläinsairaalaan kolmen viime vuoden aikana tuotujen siilien näytteistä tutkittiin suomalaisten siilien perimäainesta ja siilien levittäytymistä Etelä-Suomen alueelle yhdessä Hokkaidon yliopiston kanssa.

Luonnonvaraisten ja tarhattujen metsäpeurojen ravitsemusta selvitettiin progradu-tutkielmassa. Tutkimuksen päämääränä oli kehittää tarhattujen metsäpeurojen ruokintaa, jotta tämän Suomen uhanalaisen lajin luontoonpalautukset onnistuvat parhaalla mahdollisella tavalla.

Papukaijoille vaarallisen patogeenin vaikutuksia patagonianarattien aivoissa selvitettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan kanssa.

Patagonianaratti

Tutkimusjulkaisut

Näihin tutkimuksiin on kerätty materiaali Korkeasaaren eläintarhasta, joko tarhaeläimistä tai Villi-eläinsairaalaista, tai ne ovat Korkeasaaren työntekijöiden tekemiä.

- **Ilyena Hirskyj-Douglas, Vilma Kankaanpää** (2021): Exploring How White-Faced Sakis Control Digital Visual Enrichment Systems. *Animals* 2021, 11, 557. <https://doi.org/10.3390/ani11020557>
- **Momoko Osaka, Kirsi Pynnönen-Oudman, Antti Lavikainen, Yosuke Amaike, Yoshinori Nishita, Ryuichi Masuda** (2021): Genetic diversity and phylogeography of urban hedgehogs in Helsinki region. *Mammal Research* <https://doi.org/10.1007/s13364-021-00603-5>
- **Minna Söderström, Sanna Malkamäki, Antti Sukura, Sanna Sainmaa, Niina Airas** (2021): *Sarcocystis calchasi* in a captive Patagonian conure. *Journal of Comparative Pathology* <https://doi.org/10.1016/j.jcpa.2021.10.008>
- **Ilyena Hirskyj-Douglas, Stuart Gray, Roosa Piitulainen** (2021): ZooDesign: Methods for Understanding and Facilitating Children's Education at Zoos. In IDC '21: ACM Symposium on Human Factors in Computing Systems, June 24th-30th, 2021, Virtual. ACM, New York, NY, USA, 19 pages. <https://doi.org/10.1145/3459990.3460697>
- **Vilma Kankaanpää** (2021): Interaction design for the unknown. Diplomityö, Aalto-Yliopisto
- **Aino Pietikäinen** (2021): Nutrition of captive and wild Forest reindeer. ProGradu, Helsingin yliopisto
- **Tuomas Sahlberg** (2021): Ex situ -toimet lajien suojelemisessa. Kandidaattitutkielma, Helsingin yliopisto
- **K. Pynnönen-Oudman, S. Bruslund, W. van Lint, E. Fienieg, M.P. Balcázar-Vargas, M. Voorham** (eds.) (2020): Regional Collection Plan for the EAZA Raptor Taxon Advisory Group – First edition. EAZA Executive Office: Amsterdam.
- **William van Lint, Kirsi Pynnönen-Oudman, Simon Bruslund** (2021): Saving our owls. *Zooquaria* 112, 14-15.

**Suojelu on
yhteistyötä**

Kissojen yö

Korkeasaaren suojeluhankkeet vuonna 2021

Osallistumme eläinlajien suojeluun luonnossa osana eläintarhojen ja suojelujärjestöjen verkostoa. Jaoimme vuoden 2021 aikana kerätyistä varoista tukia kymmenelle eri suojeluhankkeelle sekä Villieläinsairaallalle, yhteensä 117 000 euron edestä.

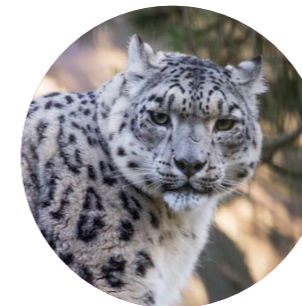
Keräsimme vuoden mittaan varoja eläintarhan alueelle sijoittuvien kiinteiden keräyslippaiden, tapahtumissa pyöritetyn onnenpyörän, tililahjoitusten ja yritys yhteistyön kautta. Otimme käyttöön uuden digitaalisen varainkeruualustan, joka mahdollistaa aiempaa monipuolisemmat maksutavat. Lahjoitusten lisäksi ohjasimme omista toimintatuotoista varoja suojelutyöhön. Suojelutapahtumien eli Kissojen Yön ja Lux Korkeasaaren pääsylippu- ja tuotemyynnistä ohjattiin varoja suojeluhankkeille. Tämän lisäksi ohjasimme asiantuntijoiden luentopalkkioita suojelutyöhön.

Halusimme varmistaa tukea saavien suojeluhankkeiden vastuullisen toiminnan. Toteutimme kyselyn, jossa selvitettiin hankkeiden luontovaikutuksia, sosiaalista vastuullisuutta sekä yhteistyötä paikallisten päättäjien kanssa. Näistä vastauksista kokoamme kotisivuillemme vastuullisuusarvioinnin kunkin hankkeen esittelysivulle.

Välitämme keräysvarat täysimääräisinä suojelutyötä tekeville kumppanijärjestöille. Katamme rahankeräyksestä aiheutuvat kulut eläintarhan toimintamenoista. Tukisummat määräytyvät pitkälti lahjoittajien valitsemien keräyskohteiden mukaan. Lahjoitukset, joita ei ollut osoitettu jonkun tietyn lajin suojeluun, kohdistamme niille hankkeille, joille tehtiin aiempaa vähemmän suorita lahjoituksia. Tällaisia kohteita olivat vuonna 2021 villikameli, berberiapina, manuli ja partakorppikotka.

Amurinleopardit ja -tiikerit 76 000 €

Olemme tukeneet amurinleopardien ja -tiikereiden suojelua yli 20 vuoden ajan. Hankevarat ohjataan näiden kissapetojen suojeluohjelmista vastaavan Zoological Society of Londonin kautta WildCats Conservation Alliancen tekemään kenttätööhön Venäjän Kaukoidässä. Hanketuki käytetään mm. suojelupartioihin, jotka valvovat Amurin kissapetojen elinalueita salametsästäjien ja tulipalojen varalta sekä alueen kylissä ja kouluissa tehtävään ympäristökasvatukseen.

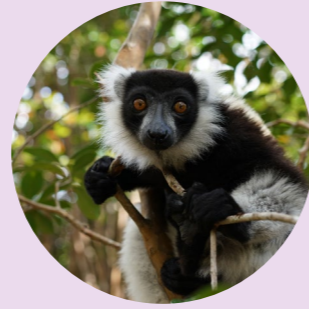

Lumileopardit 15 500 €

Olemme tukeneet lumileopardien suojelua Snow Leopard Trustin kautta vuodesta 2012. Snow Leopard Trust toimii Intiassa, Kiinassa, Pakistanissa, Mongoliassa ja Kirgisiassa tiiviissä yhteistyössä paikallisyhteisöjen ja paikallisten suojelutoimijoiden kanssa. Hanketuki käytetään elinalueiden ja lajin kenttätutkimusta edistävään GPS-pannoitukseen ja maastokameroihin.

Madagaskarin metsät ja makit 6 000 €

Osallistumme Suomen luonnonsuojeluliiton hankkeeseen Madagaskarin metsäluonnon suojelemiseksi. Tontolo maitso -hanke toteutetaan Torotorofotsyn suojelualueella itäisellä Madagaskarilla 2021-2024. Monia alueen kosteikoista on muutettu riisiviljelmiksi ja metsiä uhkaa polttopuun ja puuhiilen hankinta asukkaiden energianlähteeksi. Hanke edistää metsien suojelua tukemalla yhteisöiden kestävä kehitystä ja osallistamalla paikallisia.

Korkeasaaren Villieläinsairaala 4 700 €

Kotimaisten luonnonvaraisten loukkaantuneiden ja orvoksi jääneiden eläinten hoitoa on tuettu Korkeasaaren Villieläinsairaalan kautta. Avustukset käytetään kausityöntekijöiden palkkoihin ja tarvikehankintoihin.

Villikamelit 4 000 €

Aloitimme vuonna 2021 yhteistyön Wild Camel Protection Foundationin kanssa villikamelin suojelemiseksi. Järjestö toimii villikamelin ainutlaatuisella elinalueella Gobin autiomaassa Kiinassa ja Mongoliassa. Ympäristökasvatustyön lisäksi WCPF ylläpitää kamelien lisääntymiskeskusta Mongoliassa, palauttaa siellä syntyneitä kameleita luontoon, tekee lajin kannanarvioita kameratekniikkaa hyödyntäen, ja ennallistaa eläinten käyttämiä juomapaikkoja sekä alueen kasvustoa. Hanketuki ohjataan paikallisen ympäristökasvatuksen edistämiseen eli lapsille suunnatun oppimateriaalin tuotantoon. Ympäristökasvatus luo kestävä pohjaa koko villikamelien suojelun tulevaisuudelle.

Berberiapinat 3 500 €

Olemme tukeneet berberiapinoiden suojelua Barbary Macaque Awareness and Conservation järjestön kautta vuodesta 2016. Järjestö toimii Pohjois-Marokossa tiiviissä yhteistyössä paikallisväestön kanssa. Luonnonvaraisten yksilöiden suojelun lisäksi järjestö pyrkii torjumaan laitonta lemmikkikauppaa. Tuki ohjataan yhden järjestön kenttätyöntekijän palkkaamiseen vuodeksi 2022.

Pikkupandat 3 500 €

Olemme tukeneet pikkupandojen suojelua Red Panda Networkin kautta vuodesta 2010. Järjestö toimii Nepalissa. Hanketuki käytetään metsänvartijoiden kouluttamiseen ja paikallisten lapsien koulunkäyntimahdollisuuksien tukemiseen.

Manulit 1 500 €

Olemme tukeneet manuleiden suojelua Royal Zoological Society of Scotlandin kautta vuodesta 2014. Eläintarha vastaa lajin tarha- ja luonnonsuojeluohjelmista. Hanketuki käytetään Pallas Cat International Conservation Alliancencan kenttätutkimus- ja suojelutyöhön Iranissa, Pakistanissa ja Kazakstanissa.

Partakorppikotkat 1 300 €

Olemme tukeneet partakorppikotkien suojelua Vulture Conservation Foundationin kautta vuodesta 2015. Järjestö toimii Keski- ja Etelä-Euroopan vuoristoalueilla. Hanketuki ohjataan partakorppikotkien luontoonpalautushankkeen ja lisääntymiskeskusten toiminnan tukemiseen.

Sammakkoeläimet 500 €

Sammakkoeläinten suojelua tuetaan Suomen luonnonsuojeluliiton kautta. Hankevarat ohjataan tänä vuonna kotimaisten metsien ja vesistöjen suojeluun. Kaikki Suomessa tavattavat sammakkolajit ovat rauhoitettuja, rauhoitus koskee niin sammakoiden kutua, nuijapäitä kuin maalla eläviä yksilöitä.

Saimaannorpat 500 €

Ohjaamme vuonna 2020 alkaneen saimaannorppakeräyksen varat Suomen luonnonsuojeluliiton Saimaalla tekemään saimaannorpan suojelutyöhön, kuten norppaturvallisten kalanpyydysten käytön edistämiseen ja apukinosten kolauksessa tarvittavien pelastuspukujen hankintaan.

MetsäpeuraLIFE

Seitsemänvuotinen hanke on jo loppuvaiheessa ja metsäpeurojen suojelussa on saatu paljon aikaan vuodesta 2016 alkaen. Vuonna 2021 totutustarhat Lauhanvuoressa ja Seitsemisessä ovat viimeistä kertaa koko vuoden ajan eläimien väliaikaisena kotina. Kansallispuistojen Natura-alueille on vapautettu 43 metsäpeuraa. Viisi niistä on syntynyt Korkeasaaresta. Useita meillä syntyneitä metsäpeuroja sekä niiden vasaaja on vielä totutustarhoissa odottamassa luontoonpalautusta.

Vuonna 2021 Korkeasaaresta syntyi kolme vasaa, joista ainakin naarasvasat Naava ja Nila ovat lähdössä keväällä MetsäpeuraLIFE-hankkeeseen ja nuoren Nuotti-hirvaan siirtoa suunnitellaan tarkemmin keväällä 2022. Hankkeen yksi tärkeä tavoite oli myös tarhattujen metsäpeurojen geneettisen monimuotoisuuden turvaaminen. Tässä olemme jo onnistuneet hyvin, sillä jo nyt kuusi villiä Kainuusta totutustarhoihin siirrettyä hirvasta on onnistuneiden rykimäkausien ja lisääntymisten jälkeen siirretty totutustarhoista eläintarhoihin.

Korkeasaaresta vuonna 2020 metsäpeuran lajikoordinaattorina aloittanut **Hanna-Maija Lahtinen** on tehnyt ensimmäisiä siirtosuosituksia, jotta villien hirvaiden jälkeläisiä saataisiin siirrettyä muihin eurooppalaisiin eläintarhoihin. Toistaiseksi siirtoja Suomesta ulkomaille ei ole voitu tehdä johtuen maassamme vuonna 2018 ensimmäistä kertaa todetusta hirvieläinten CVD-tautitapauksesta. Siirrot toivottavasti onnistuvat lähivuosina.

Metsäpeura

Amurinleopardi

Amurin kissapetojen suojelu

Vuodesta toiseen Korkeasaaren suurin suojeluponnistus kohdistuu uhanalaisten amurinleopardien ja -tiikereiden suojeluun. Tämän mahdollistaa perinteeksi muodostunut Kissojen Yö, joka saatiin tänä vuonna järjestettyä neljän illan tapahtumana. Vierailijoita oli lähes 20 000 ja jokainen lipun ostanut tuki suojelua. Kissojen Yö keräsi yhteensä upeat 76 000 euroa, josta 30 000 euroa saatiin Pantterin juhlavuoden lahjoituksena Fazerilta. Kissojen Yötä varten tehtiin mobiililaitteilla pelattavissa oleva luontoonpalautuspeli, joka tutustuttaa vierailijoita kepeällä tavalla amurinleopardien kannalta erittäin tärkeään hankkeeseen.

Amurinleopardien luontoonpalautushanke on jo totutustarhan rakennusvaiheessa, mutta koronapandemia on hidastanut töiden edistymistä. Euroopan eläintarha- ja akvaariojärjestö EAZA:n amurinleopardin lajikomitean asiantuntijat osallistuivat eläinten valintaan liittyvän kriteeristön laadintaan. Tavoitteena on varmistaa mahdollisimman terveiden ja hankkeeseen sopivien eläinten valinta, kun eläintarhoista etsitään ensimmäisiä totutustarhaan lisääntymään lähettäviä leopardipareja.

Luontoonpalautusalueelle kaavaillaan metsästyskoirien käyttökieltoa, johon paikalliset ovat alustavasti suhtautuneet myönteisesti. Riistakameroita on lisätty amurinleopardin ja -tiikerin elinalueille ja niistä saadaan tärkeää tietoa esimerkiksi siitä, miten paljon alueella liikkuu riistaeläimiä. Ensimmäistä kertaa suojelualueen maastoon on sijoitettu kameroita varta vasten myös salametsästäjien liikkeen taltioimiseksi. Korona on lisännyt luvattonta kulkua luonnonsuojelualueella.

Korkeasaaresta kerätyt varat ohjataan WildCats Conservation Alliancen kautta lyhentämättöminä kenttätöihin. Korkeasaaren tuella on viime vuosina kehitetty amurinleopardien ja -tiikerien kameraseurantaa Venäjällä ja Kiinassa, tehostettu suojelualueiden valvontaa salametsästyksen ja tulipalojen estämiseksi, sekä tehty ympäristökasvatusta paikallisissa kouluissa.

Lumileopardi

Lumileopardin suojelu

Lumileopardi on tärkeä laji Korkeasaarelle ja eläintarhamme on tunnettu pitkäjänteisestä työstä lajin lisääntymisessä. Lumileopardin kantakirjaa pidettiin Korkeasaaresta käsin vuodesta 1976 yli kolmenkymmenen vuoden ajan ja Helsingissä syntyneet yli 120 lumileopardia ovat osaltaan rikastuttaneet eläintarhakantaa.

Korkeasaari on tukenut kansainvälisen Snow Leopard Trust -järjestön kautta luonnon lumileopardien hyväksi tehtävää työtä vuodesta 2012. Järjestön tavoitteena on tutkia ja ymmärtää paremmin tätä uhanalaista lajia, ja käyttää saatua tietämystä lumileopardin suojeluun yhteistyössä niiden yhteisöiden kanssa, jotka asuvat lajin elinalueella.

Korkeasaari osallistui syksyllä Snow Leopard Trustin koordinoimaan riistakameratutkimukseen, jossa pyritään selvittämään kuinka hyvin riistakamerakuviista pystytään tunnistamaan eläinyksilöt. Monien uhanalaisten kissaeläinten luonnonkannan arviointi perustuu riistakamerakuviin. Laajoilla, vaikeakulkuisilla alueilla elävä lumileopardi on hyvä esimerkki tällaisesta lajista. Korkeasaarella kuviin pääsivät lumileopardin lisäksi amurinleopardit, amurintiikerit ja ilves. Kissaeläinten tutkijat saavat nipun kuvia ja yrittävät yksilöllisten turkin kuvioiden perusteella arvioida eläinten määrän. Tunnistuksen onnistumisesta ja menetelmän luotettavuudesta saadaan näin arvokasta lisätietoa.

Toista kertaa joulukuusta-tammikuussa 2021-2022 järjestetty Lux Korkeasaari -suojelutapahtuma vauhditti jälleen varainkeruuta lumileopardien suojeluun, sillä jokaista maksullisella lipulla eläintarhaan saapunutta vierailijaa kohden ohjasimme euron Snow Leopard Trustille. Yhteensä tapahtumalla kerättiin lumileopardien suojeluun yli 30 000 euroa, joka jakautuu osin vuodelle 2022.

Madagaskarin metsien ja makien suojelu

Vuonna 2021 käynnistyi Suomen luonnonsuojeluliiton hanke Madagaskarin metsäluonnon suojelemiseksi. Korkeasaari osallistuu hankkeeseen keräämällä varoja, vahvistamalla hankkeen viestintää ja auttamalla Torotorofotsyn makipopulaation kartoituksessa. Hanke jatkaa Korkeasaaren ja SLL:n vuonna 2016 alkanutta Madagaskar-yhteistyötä.

Tontolo maitso -hanke toteutetaan Torotorofotsyn suojelualueella itäisellä Madagaskarilla vuosina 2021-2024. Monia alueen kosteikoista on muutettu riisiviljelmiksi ja metsiä uhkaa polttopuun ja puuhiilen hankinta asukkaiden energianlähteeksi. Hanke edistää metsien suojelua tukemalla yhteisöiden kestävä kehitystä ja osallistamalla paikallisia. Tavoitteena on puuston lisääminen maatalousmailla, polttopuuta säästävien hellojen käyttöönotto, ekologisesti kestäviin maatalousmenetelmiin siirtyminen, viljelijäyhdistysten perustaminen ja ympäristötietouden lisääminen.

Torotorofotsyn metsissä elää äärimmäisen uhanalaisia makeja, joiden populaatioista kerätään hankkeen aikana säännöllisesti tietoa lajien suojelun perustaksi. Ensimmäisessä makikartoituksessa Torotorofotsyn pohjoisosista löytyi vareja (*Varecia variegata*), lemureja (*Eulemur fulvus*), indreja (*Indri indri*), bokombaleja (*Haplemur griseus*) ja diademisifakoja (*Propithecus diadema*). Leveäkuonobokombaleja (*Prolemur simus*), joita alueella on aiemmin havaittu, ei laskennassa löytynyt. Kartoittajat poistivat myös maastosta löytämiään ansoja.

Vauhditimme hankkeen viestintää avaamalla livekameran madagaskarilaisille mustamakeillemme ja nostamalla hankekeräystä tarhan luona. Koronan takia keväältä peruuntunut Korkeasaaren työntekijän osallistuminen makikartoituksiin siirtyi vuodelle 2022. Korkeasaaren hankesivut valmisteltiin paikan päällä tehtyjen toimien raportointia varten.

Tontolo maitso -hanketta vetää Suomen luonnonsuojeluliiton kehitysyhteistyökoordinaattori **Laura Blomberg**. Hankkeen käytännön toiminnoista Madagaskarilla vastaa paikallinen yhteistyökumppani Association Mitsinjo ja hankkeen päärahoittaja on Suomen ulkoministeriö.

Villikamelien suojelu

Villejä kameleita elää vain pienellä alueella Gobin autiomaassa Kiinassa ja Mongoliassa. Niitä on yhteensä alle tuhat yksilöä ja ne ovat äärimmäisen uhanalaisia. Avasimme vuonna 2021 uuden suojeluhankkeen villien kamelien suojeluun Korkeasaarella vietetyn kansainvälisen kamelipäivän kunniaksi.

Elinympäristöjen tuhoutuminen on iso uhka kameleille – luvaton kaivostoiminta ja öljynpumppaus pienentävät lajin elinalaa, ja laittomasti rakennetut tiet tuhoavat niiden vuosisatoja vanhoja kulkureittejä autiomaan ruoka- ja juomapaikkojen välillä. Myös laitton metsästyks vähentää kamelien määrää.

Korkeasaarella kerätyt varat lahjoitetaan lyhentämättömänä Wild Camel Protection Foundation -järjestölle, joka suojelee villejä kameleita niiden elinalueilla. Onnistuimme vuoden 2021 tavoitteessamme saada kasaan 4 000 euroa, joka tarvitaan paikallisen ympäristökasvatuksen edistämiseen eli lapsille suunnatun kamelioppimateriaalin tuotantoon. Ympäristökasvatus luo kestävä pohjaa koko villikamelien suojelun tulevaisuudelle.

Ympäristökasvatuksen lisäksi WCPF ylläpitää kamelien lisääntymiskeskusta Mongoliassa, palauttaa siellä syntyneitä kameleita luontoon, tekee lajin kannanarvioita kameratekniikkaa hyödyntäen, ja ennallistaa eläinten käyttämiä juomapaikkoja sekä alueen kasvustoa.

Siili

Villieläinsairaala

Korkeasaaren Villieläinsairaala on Suomen suurin luonnonvaraisten eläinten hoitopaikka sekä potilaiden että eläinlajien määrässä mitattuna. Villieläinsairaala ottaa vastaan kaikkia maamme luonnonvaraisia eläinlajeja. Jokaisen eläimen kohdalla tavoitteena on eläinsuojelulakia noudattaen kuntouttaa se niin, että se voi palata takaisin luontoon hyväkuntoisena ja elää siellä lajilleen tyypillisesti.

Valtaosa eläimistä tuodaan hoitoon pääkaupunkiseudulta. Urbanissa ympäristössä eläinten avun tarve johtuu usein ihmisen toiminnasta, joko suoraan, kuten törmäyksestä autoon tai ikkunaan, tai välillisesti, kuten vapaana kulkevan kissan tai koiran puremasta. Potilaat ovat varsin huonokuntoisia, esimerkiksi useilla hoitoon tuoduilla linnuilla on siipi tai jalka poikki. Täysikasvuisten eläinten lisäksi hoidetaan paljon orvoiksi jääneitä eläinten poikasia.

Villieläinsairaalaan tuoduista eläimistä 429 eli 32 % oli niin huonossa kunnossa, että niitä ei voitu enää pelastaa. Ne lopetettiin kivuttomasti sisäänottotarkastuksen yhteydessä tai vuorokauden sisällä saapumisesta. Hoitoon otettiin 862 yksilöä, joista 348 kuntoutui niin hyvin, että ne pystyttiin palauttamaan luontoon. Hoidetuista eläimistä 40,4 % sai uuden mahdollisuuden Villieläinsairaalan ansiosta. Lopuilla terveydentila taantui hoidosta huolimatta niin, että ne menehtyivät tai lopetettiin.

Villieläinsairaalaan tuotiin hoitoon yhteensä 1 291 eläintä vuonna 2021. Potilasmäärä laski edellisvuoden 1 700 eläimestä.

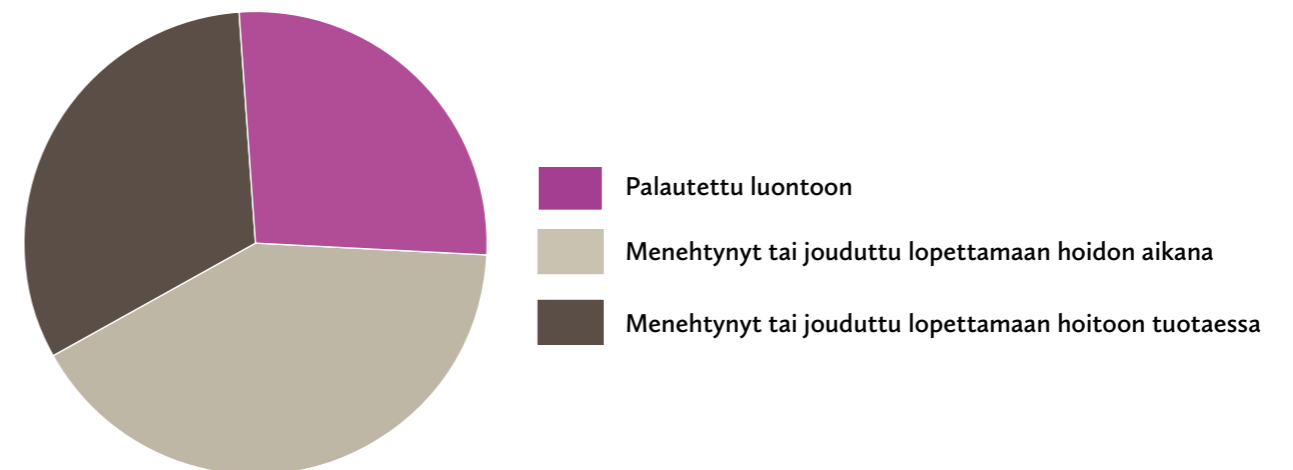
Potilasmäärän laskuun vaikutti etenkin lintuinfluenssa (H5N1 ja H5N8), joka rantautui Suomeen läntisestä Euroopasta tammikuussa 2021. Helmikuussa Villieläinsairaalaan hoitoon tuotu kana-haukka todettiin lintuinfluenssan kantajaksi ja eläinlääkintäviranomaiset määräisivät tilat perusteellisesti desinfoitavaksi. Villieläinsairaalan saneeraus kesti kaksi kuukautta, eikä potilaita voitu tuona aikana ottaa vastaan.

Myös uudelleen avaamisen jälkeen lintuinfluenssa aiheutti paljon varotoimenpiteitä käytännön hoitotyöhön, ja tiettyjä lintulajeja otettiin hoitoon vain rajoitetusti tai ei ollenkaan. Villieläinsairaalan pihaan järjestettiin erillinen kontti lintuinfluenssalle alttiiden lajien vastaanottamista varten, jotta lintuinfluenssapositiivisia yksilöitä ei päätyisi sisätiloihin muita lintuja tartuttamaan. Kaiken kaikkiaan lintuinfluenssan takia jouduttiin lopettamaan 34 lintua 14 lajista.

Villieläinsairaalan potilaat 2021

Lajiryhmä	Yksilömäärä	%
Lintuja	896	69,4 %
Nisäkkäitä	392	30,4 %
Matelijoita	2	Alle 1 %
Sammakkoeläimiä	1	Alle 1 %

Yhteensä 1 291 potilasta

Helmipöllö

Eniten hoitoon tuodut lajit

Tervapääsky 250

Orava 150

Siili 125

Kalalokki 74

Talitiainen 53

Linnuista runsaslukuisin oli kolmen edellisen vuoden tapaan tervapääsky, joista hoitoon otetuista 70 % pääsi palaamaan luontoon. Nisäkkäistä eniten hoitoon päätyi oravia, joista luontoon selviytyi 39 % yksilöistä. Harvinaisemmista lajeista mainittakoon kuningaskalastaja, etelänkiisla, suokukko, valkoselkätikka, kuningaskalastaja, tundrahanhi, isoviiksisiippa, korvayökkö ja rupikonna. Pohjanlepakkoja hoidettiin poikkeuksellisen paljon, 17 yksilöä. Harmaahylkeen kuutteja tuotiin hoitoon kolme.

Luonnonvaraisten eläinten hoidon ja neuvoja kaipaavien ihmisten opastuksen rinnalla Villieläinsairaalla on aktiivinen rooli myös suojele- ja tutkimustyössä. Elokuussa Kotkassa järjestettiin kansainvälinen Balex-öljyntorjuntaharjoitus, jonka johtavana eläinlääkärinä toimi Korkeasaaren **Sanna Sainmaa**. Villieläinsairaalan hoitotyössä kerättyä tietoa ja kokemusta hyödynnetään öljyntorjuntaan osallistuvien vapaaehtoisten koulutuksessa. Syyskuussa julkaistiin Hokkaidon ja Helsingin yliopistojen Villieläinsairaalan kanssa yhteistyössä tekemä tutkimus, jossa selvitettiin Helsingin alueen siilien alkuperää.

Orava

**Innostamme
osallistumaan
ja oppimaan**

Poikkeusaikana opetusta järjestettiin luontokoulu Arkin pihalla.

Uusi sukupolvi luonnonsuojelijoita

Korkeasaaren tärkeimpiä tehtäviä on olla mukana edistämässä lasten kasvua luonnosta ja eläimistä huolehtiviksi aikuisiksi. Korkeasaari tarjoaa mainiot puitteet oppimiseen koulu- ja päiväkotiryhmille. Poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta innostimme tänäkin vuonna suurta joukkoa lapsia ja nuoria eläintiedon ja luonnonsuojelun pariin. Koronatilanteesta johtuen toimintaa täytyi kuitenkin mukauttaa ja järjestää osittain etänä.

Luontokoulu Arkki

Koronarajoituksista ja eläintarhan keväisestä kiinnioloista huolimatta toteutimme luontokoulutoimintaa sekä kevät- että syyslukukausilla. Keväällä valtaosa opetuksesta tehtiin etänä. Syyskuussa pääsimme palaamaan lähiopetukseen.

Etäluontokouluohjelmiin osallistui kevätkaudella 22 luokkaa ja syyskaudella kaksi luokkaa. Etäohjelma aloitettiin luontokouluopettajan Teams-alustuksella, jonka jälkeen oppilaat pääsivät seikkailemaan virtuaalisesti Korkeasaarella Seppo-pelin kautta visaisia arvoituksia päättelykykyä, kuvia, videoita ja tiedonhankintaa sisältävien pelitehtävien avulla. Palaute oli enimmäkseen hyvää, mutta tekniikka ja vuorovaikutus asettivat haasteensa opetukseen.

Syyslukukaudella valtaosa luontokoulupäivistä toteutettiin lähiopetuksena. Eläintarhassa järjestettyyn ohjelmaan osallistui yhteensä 28 kouluryhmää. Kummikoulumme Kalasatamasta oli näissä hyvin edustettuna. Suuri osa syksyn ryhmistä tuli Helsingistä, mutta mukana oli myös vantaalaisia, sipoolaisia ja nurmijärveläisiä luokkia. Teemavalikoimassa olivat Päivä etologina, Sopeutumisen mestareita ja Leopardinsuojelijoiden jäljillä.

Koululaisten opetustapahtumat

Yläkoulu- ja lukioikäisten koululaiskonferenssi järjestettiin ensimmäistä kertaa etä tapahtumana verkossa huhtikuussa. Teemana oli eläinten ja ihmisten hyvinvointi. Verkkokonferenssiin osallistui 34 oppilasta ja 5 opettajaa viidestä koulusta. Aiemmin Korkeasaari on järjestänyt koululaiskonferensseja eteläisen Suomen koulujen oppilaille, nyt etäyhteyksillä mukaan kutsuttiin kouluja koko Suomesta ja siihen osallistui 7.–9-luokkalaista Espoosta, Helsingistä, Hämeenlinnasta ja Rovaniemeltä. Kouluissa oppilaiden viestit tavoittivat yhteensä 2 500 koulutoveria.

Elokuussa vietettiin toista kertaa koululaisten Itämeripäivää. Tapahtuma toteutettiin koronaturvatoimin yhdessä Baltic Sea Action Groupin ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa. Paikalla oli myös Metsähallituksen tutkimussukeltajia esittelemässä työtään. Itämeripäivään osallistui 34 koululuokkaa, 737 oppilasta ja 62 opettajaa tai muuta aikuista.

Retkiä Korkeasaareen

Peruskoulujen ja lukioiden opetusryhmät pääsevät Korkeasaareen maksutta syys-, talvi- ja kevätkaudella, kunhan vierailuhakemus on tehty etukäteen. Sesonkiaikaan touko-syyskuussa vierailu on kouluille maksullinen. Päiväkotiryhmien vierailut ovat ympäri vuoden maksuttomia.

Korkeasaarella vieraili vuonna 2021 paikan päällä tai ohjatuissa etäopetusohjelmissa yhteensä 9 844 koululaista, 1 391 varhaiskasvatusryhmän mukana ollutta lasta ja 1 439 koulu- tai varhaiskasvatusryhmän mukana ollutta opettajaa tai muuta aikuista. Lukuihin ei ole laskettu verkkomateriaalejamme hyödyntäneiden ryhmien määriä.

Korkeasaaren kerho ahmaretellä.

Koulujen ja varhaiskasvatusryhmien matkustusrajoitukset vähensivät tämän vuoden päiväkotij- ja kouluryhmien vierailuita normaaliin vuoteen verrattuna. Kouluryhmiä vieraili vuonna 2021 kuitenkin enemmän kuin edellisenä koronavuonna 2020. Omatoimisesti Korkeasaarella vieraili vuoden aikana 217 kouluryhmää ja 117 päiväkotiryhmää. Maksullisille opastetuille kierroksille osallistui vuoden aikana 12 luokkaa.

Oppimispelien valikoima on vuoden aikana kasvanut edelleen. Keväisiä omatoimivierailuja tuki Seppo-peli Kevätretki Korkeasaareen. Verkkosivujemme runsasta omatoimista eläinopetusmateriaalia voi hyödyntää oppimiseen myös eläintarhan ulkopuolella.

Opas kertoo Korpi-alueen eläimistä.

Järjestimme esikoululaisille ahmaviikot etänä ja ryhmät saivat omatoimisesti tutustua ahman elämään videon ja verkkotehtävien avulla. Järjestimme muutamalle päiväkodille etävierailun oppaidemme avulla. Kotihoidossa oleville 2–5-vuotiaille lapsille suunnattu Suomen viltin ulkopäiväkerho jatkoi toimintaansa lähes normaalisti läpi vuoden.

Kesäleirit

Alakouluikäisten lasten kesäleirit toteutuivat Korkeasaarella 59 leiriläisen riemuksi. Maanantaista torstaihin kestäviä eläin- ja luontoaiheisia päiväleirejä oli neljä kesäkuussa. Koronaturvallisuus oli huomioitu leiriohjelmassa esimerkiksi ryhmäkokoja pienentämällä ja maskien käytöllä sisätiloissa. Leirien huippuhetkiä olivat virikkeiden askarteleminen huulipekareille, tiikerihippa ja muut aktiviteetit, oman kasvin istutus ja tietenkin evästaot.

Verkostot Suomessa

Korkeasaaren opetustoiminta on valtakunnallisen opetussuunnitelman tavoitteita tukevaa. Luontokoulu Arkki kuuluu Suomen Luonto- ja ympäristökoulujen liittoon (LYKKY). Luontokoululle on myönnetty LYKE-verkoston luonto- ja ympäristöasioita ja kestävästä kehityksestä edistävän kehittämisskeskuksen sertifikaatti. Verkosto kokosi vinkkejä ja ohjeistuksia poikkeusoloista selviämiseen. Luontokoulu Arkki on ympäristökasvatustoimijoiden yhteistyötä pääkaupunkiseudulla edistävän Pääsky-verkoston jäsen ja osallistuu muun muassa ympäristökasvattajien kouluttamiseen. Kasvattajille suunnattu Korkeasaaren luontokoulun sähköinen uutiskirje vakiintui ja lähetettiin ensi kertaa kuudesti vuodessa.

Kesäleiriläiset matkalla kengurutarhalle.

Suojeltu Korkeasaarenluoto on oiva paikka oppia lokeista.

Elämyksiä eläintarhassa

Viihtyisän ja toimivan vierailuympäristön lisäksi Korkeasaarella pyritään siihen, että vierailijat oivaltavat luonnon monimuotoisuuden suojelemisen merkityksen. Eläintarhaympäristö tarjoaa moniaistiset ja elämykselliset puitteet luontosuhteen vahvistamiseen. Omatoimisten materiaalien ja ohjattujen ohjelmien avulla vierailijat voivat oppia eläimistä ja niihin kohdistuvista uhista luonnossa, eläintarhojen roolista lajiensuojelussa ja siitä miten omalla toiminnallaan voi vaikuttaa luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Tavoittemme on olla ympärivuotisesti vetovoimainen vierailukohde kaiken ikäisille luonnonsyistäville. Olemme samalla vapaa-ajanviettopaikka, koululaisten retkipaikka, ryhmien kokouspaikka ja kasvavan naapuruston lähiulkoilualue. Korona-aikana kaupunkien viheralueiden ja lähiluonnon merkitys on kasvanut erityisesti paikkoina, joissa vietetään aikaa lähimpien perheenjäsenten ja ystävien kanssa. Haluamme asiakkaidemme kokevan, että Korkeasaarella voi vierailla huolettomasti tietäen, että toimimme vastuullisesti ja että heidän vierailunsa tukee työtämme luonnon monimuotoisuuden suojelejana. Viihtyisän ja monipuolisen vierailuympäristön lisäksi pyrimme siihen, että vierailijamme oivaltavat luonnon monimuotoisuuden suojelemisen merkityksen. Eläintarhaympäristö tarjoaa moniaistiset ja elämykselliset puitteet luontosuhteen vahvistamiseen. Omatoimisten materiaalien ja ohjattujen ohjelmien avulla vierailijamme voivat oppia eläimistä ja niiden tilanteesta luonnossa, eläintarhojen roolista lajiensuojelussa ja siitä miten toiminnallaan voi vaikuttaa luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Vuonna 2021 selvitimme omaa esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Riesa Consultative teki esteettömyyskartoituksen tarkastellen Korkeasaaren ympäristöä, kulkemista, ydinpalveluita, muita palveluita ja WC-tiloja. Suurin osa tiloistamme ja alueistamme ovat esteettömiä tai lähes esteettömiä. Kokemusasiantuntijoiden kartoittaman vierailun pohjalta syntyi ehdotus kevyistä kehitystoimenpiteistä, joilla esteettömyyttä voi parantaa.

Selkeästi meille -hanke puolestaan arvioi Korkeasaaren nettisivuston kognitiivisen saavutettavuuden näkökulmasta. Mukana olivat hankkeessa työskentelevät saavutettavuustestaajat, jotka ovat itse kokemusasiantuntijoita. Hankkeen aikana saimme hyviä vinkkejä nettisivujemme kehittämiseksi. Korkeasaarelle myönnetty Selkeästi meille -tunnus kertoo, että haluamme edistää verkkopalvelumme helpokäyttöisyyttä ja ymmärrettävyyttä.

Tämä palvelu on selkeästi meille

Yleisöohjelma

Korkeasaari oli suljettuna koko kevään, joten ylläpidimme yleisön yhteyttä eläimiin ja eläintarhaan videoiden, livelähetysten ja pelien avulla. Suljetulla ja kevääseen heräävällä eläinten saarella työskenteli hanhitiimi, joka varmisteli vierailijoiden ja luonnonvaraisten valkuposkihanhiin yhteiselo eläintarhassa. Hanhitiimi kartoitti ja merkkasi hanhiensa pesiä ja asensi kulkua ohjaavia kylttejä ja rajauksia saareen.

Korkeasaari avautui toukokuun alussa ja käynnistimme varsinaisen yleisöohjelman kesäkuun alussa jatkaen sitä aina elokuun loppuun saakka. Päivittäin oli tarjolla useita oppaiden juontamia eläinten ruokintoja, miniopastuksia ja havaintomateriaaleihin tutustumista. Kengurukuja, eli pikkukenguruuden tarhan läpi kulkeva polku, jolle asiakkaat pääsivät oppaiden ja eläintenhoitajien seurassa rajatun ajan päivästä, osoittautui kesäyleisön vetonaulaksi. Ruokintojen yhteydessä kerroimme luonnon monimuotoisuuden suojelusta sekä Korkeasaarella asuvien eläinten hyvinvointiin liittyvistä asioista, kuten ravinnosta, virikkeistä ja koulutuksesta. Heinä- ja elokuun asiakkaista noin viidennes osallistui kesäohjelman aikataulutettuun tarjontaan. Avasimme kesäksi myös omatoimisen Tarhaelämä-reitin, joka koostui lyhyistä eläinten hyvinvointiin liittyvistä tarinoista.

Itämeripäivän aikana tutustuttiin merenpohjan kasvillisuuteen.

Ohjatun ohjelman lisäksi kehitimme vuoden aikana uusia sisältöjä, jotka ovat vierailijoidemme omatoimisessa käytössä. Suojelusankarit-reitillä tutustutaan kymmeneen eri puolilla maapalloa elävään eläinlajiin ja siihen, mitä Korkeasaarella tehdään niiden hyväksi. Reittipisteillä kerätään leimoja omaan passiin ja selvitetään minkälaiseksi suojelusankariksi itsessä on ainesta. Kissalaakson sisääntuloon valmistui virikenäyttely, jossa konkreettinen havaintomateriaali esittelee, miten huolehdimme eläinten hyvinvoinnista mahdollistamalla niille positiivisia kokemuksia ja lajityypillistä käytöstä.

Tapahtumat

Korkeasaaren yleisötapahtumat rikastuttavat asiakaskokemusta ja tarjoavat erityisen syyn tulla vierailulle. Samalla ne tehostavat tekemäämme suojeluviestintää ja vauhdittavat suojeluhankkeidemme varainkeruuta. Tapahtumien osuus kattoi vajaat 40 % koko vuoden varainhankinnasta.

Vuonna 2021 koronarajoitukset osuivat erityisesti yleisötilaisuuksiin, joten jouduimme perumaan suuren osan suunnittelemistamme tapahtumista. Tästä huolimatta 12 % koko vuoden vierailuista tehtiin Lux Korkeasaaren, Itämeripäivään, Kissojen Yöhön sekä syyslomalle järjestetyn ohjelman aikana.

Itämeripäivää vietettiin 26.8. jo toisen kerran Korkeasaarella. Rakensimme tapahtuman yhteistyössä Baltic Sea Action Groupin ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa. Pääkohderyhmänä olivat koululaiset, mutta ohjelmaa oli tarjolla kaikille asiakkaille. Toiminnallisilla pisteillä tunnistettiin Itämeren kalalajeja ja lokkeja ja selvitettiin merten roskaantumista ja erilaisten roskien hajoamisen kestoa. Itämeren eliölajisto avautui muotokuvamaalauksen avulla sekä tutustumalla paikalle saapuneiden Metsähallituksen biosukeltajien saaliiseen.

Syyslomalla asiakkaat perehtyivät oppaiden avustuksella eläinten ravintoon ja hyvinvointiin, virikkeisiin Karhulinnalla, Kissalaaksossa ja trooppisissa taloissa. Apinalinnalla esittelimme keinoja osallistua laittoman lemmikkieläinkaupan torjuntaan.

Kissojen Yö järjestettiin ensi kertaa 30 vuotta sitten ja sen suosio säilyi vuodesta toiseen. Tänä vuonna kävijämäärä rajattiin puoleen ja iltoja järjestettiin syyskuussa kahden sijasta neljä. Tällä saatiin saareen väljyyttä, mutta mukaan mahtui silti paljon kissojen ystäviä. Illat varattiin loppuun ensimmäistä iltaa lukuun ottamatta, eli vierailijoita oli yhteensä lähes 20 000. Ohjelma oli suunniteltu koronaturvallisuutta silmällä pitäen. Esimerkiksi eläinten ruokinnolle ei ollut aikatauluja, vaan oppaat juonsivat ruokintoja pitkin iltaa eri puolilla saarta. Valotaide levittyi laajalle alueelle ja esitykset järjestettiin pienimuotoisina yllätyksinä. Helposti ruuhkautuvat trooppiset talot pidettiin illan ajan kiinni ja Kissalaakso rauhoitettiin yksisuuntaisella kululla.

Kuplataidetta Kissojen Yössä.

Vuotta 2021 ei saatu koronarajoitusten vuoksi aloitettua Lux Korkeasaarella, mutta joulupäivänä Luxin valot syttyivät vihdoinkin eläintarhaan ja pääsimme avaamaan toista kertaa Lux Korkeasaari -valoreitin. Tapahtuman teokset ottivat kantaa ihmisten luontosuhteeseen, ja tällä kertaa valoinstallaatioiden lisäksi vierailijoiden iloksi oli tuotu myös ääniteoksia. Lux Korkeasaari toi valoa eläintarhan iltoihin vielä tammikuun 2022 puolelle saakka. Jokainen vierailu kasvatti lumileopardien suojeluun lahjoitettavaa summaa ja vierailijoita riittikin kahden viikon ajalle 30 000.

Lapset katsomassa pikkumangusteja.

Lux Korkeasaari valaisi eläintarhan teitä.

Ryhmävaraukset

Ryhmävarausten määrä suhteessa aukiolopäiviin nousi edellisestä vuodesta 26 %. Ryhmävarauksia oli tänä vuonna 666 kpl. Yritysryhmävarauksissa oli erityisesti kasvua (+18 %), mutta yksityisryhmiä kävi suurin piirtein saman verran. Myös kouluryhmiä kävi enemmän kuin edellisessä vuonna (+61 %). Opastuksia varattiin hieman maltillisemmin, opastusten lukumäärä väheni neljällä edellisestä vuodesta. Kasvua kuitenkin oli erityisesti yrityksille myydyissä Eläinten yhteisöllisyys sekä Vuodenajan Korkeasaari -opastuksissa. Yksityisryhmille suunnattuja Synttäriopastuksia ja Polttariopastuksia varattiin vähemmän kuin vuonna 2020. Ryhmävarausten perusteella näyttäisi, että Korkeasaari ulkotilana on koettu turvalliseksi paikaksi järjestää tyhy-vierailuita, mutta yksityisiä juhlia ei välttämättä ole järjestetty samalla kapasiteetilla kuin edellisvuonna.

Näyttelyt

Kevätkaudelle suunniteltuja näyttelyjä siirrettiin ja peruttiin eläintarhan kiinniolon vuoksi. Elokuussa saimme Karhulinna näyttelytilaan Kalasataman kummikoulultamme teoksia, joka käsittelevät koululaisten suhdetta Itämereen. Värikäs ja moninainen Itämeri minussa -näyttely oli nähtävillä lokakuun loppuun. Loppuvuodelle esille saatiin kolmen luontokuvaajan yhteistyössä syntynyt Naapurini liito-orava -näyttely liito-oravaperheen elämästä Espoossa. Korkeasaari osallistui satelliittina Helsinki Biennaaliin ja ohjelmaa tämän tiimoilta järjestettiin Vallisaarella ja omalla saarelamme. Vuodelta 1889 peräisin oleva pronssipatsaamme Pukki hukkasi sarvensa ja meni entisöitäväksi, minkä yhteydessä pukiksi pitkään kutsuttu patsas tunnistettiin yllättäen kutuksi. Infotorilla seissyt puupaloista liimattu jättiläislaiskiaispatsaamme menetettiin Kruunusillat-työmaan tieltä, sillä teos ei ollut siirrettävissä.

Kalasataman koulun Itämeri-aiheinen teos.

Fazerin Sari Sarin ja Liisa Eerola Korkeasaaren vieraana Kissalaaksossa

Asiakkaiden koronaturvallisuus

Terveysturvallisuustoimissa onnistuimme asiakkaiden kanssa niin hyvin, että Korkeasaaresta on vuodelta 2021 tiedossa vain yksi mahdollinen joukkoaltistuminen koronalle eikä yhtään tartuntaketjua. Toimivia korona-ajan käytäntöjä, kuten tapahtumien asiakasmäärän rajaamista ennakkoilmoittautumisella, voidaan hyödyntää korona-ajan jälkeenkin. Ruuhkien tasoittamisesta on tullut entistä tärkeämpää ja toivotumpaa.

Turvallisuus on tärkeä osa kestävästä matkailukohdetta ja vastuullista toimintaa. Kun vierailija voi luottaa siihen, että turvallisuusasioista on huolehdittu, hän viihtyy paremmin ja on avoimempi omaksumaan uusia asioita. Tekemämme työ turvallisuuden eteen huomioitiin Helsingin matkailun laatimassa Kompassi-käsikirjassa, osana matkailun turvallisuuden alueellinen johtaminen -hanketta. Omaleimainen viestintätyylimme erityisesti korona-aikana toimi case-esimerkkinä erinomaisesti turvallisuusviestinnästä.

Osallistuimme Helsingin kaupungin ja ohjelmistoyritys Hypercellin Heatmap-projektiin, jossa seurataan kävijävirtoja kaupungin alueella. Heatmap-palvelu näyttää reaaliaikaisesti eri alueiden, nähtävyyksien ja palveluiden ruuhkatilanteen karttanäkymässä. Heatmapin avulla matkailijat ja kaupunkilaiset voivat vaikuttaa vierailuajansa ja välttää väenpaljoutta ja siten kokea olonsa turvallisemmaksi. Helsinki on tietävästi ensimmäinen kaupunki maailmassa, joka tuo Heatmapin kaikkien vapaaseen käyttöön turvallisuuden lisäämiseksi.

Yritysyhteistyö

Korkeasaaren merkityksellisyys, hyvä maine ja toiminnan laajuus tekevät meistä kiinnostavan ja halutun yhteistyökumppanin monenlaisille toimijoille. Korkeasaaresta kiinnostuneita on täysi-ikäisessä väestössä noin kaksi miljoonaa suomalaista. Yhteistyö pitkäaikaisen kumppanimme Fazerin kanssa jatkui. Fazerin Pantteri-brändi täytti 60 vuotta, juhluvuoden kunniaksi Korkeasaaren Amur-hanke amurinleopardineen näkyi myös Pantteri-brändin kampanjoinnissa ja Fazer tuplasi vuosittaisen lahjoituksensa Amurin kissapedoille. Jatkoimme markkinointiyhteistyötä jo tuttujen kumppaneiden GLO Hotelsien, valotaidetapahtuma Lux Helsingin, kansainvälisen juniorijalkapalloturnaus Helsinki Cupin sekä Helsinki Education Week -oppimistapahtuman kanssa.

Olimme myös kumppanina Helsingin kaupungin museo HAMin ensimmäisessä Biennaali-tapahtumassa Vallisaaressa. Ylläpidimme naapurustosuhteita kauppakeskus REDIn sekä Kalasataman ja Kulosaaren asukas yhdistysten kanssa yhteisillä kampanjoilla. Rasti-Jyryn järjesti Korkeasaaressa Sprintti-suunnistustapahtuma, jonka tuotoista osa ohjattiin Villieläinsairaalan toiminnan tukemiseen. Partion Hiipivä Haamu -kilpailun yhtenä rastipisteinä oli Korkeasaari, jossa tehtävä liittyi luonnon monimuotoisuuden merkityksen selvittämiseen. Hiipivä Haamu on Helsingissä vuosittain järjestettävä salapoliisi- ja kaupunkituntemuskilpailu sekä Suomen suurin vuosittainen partio-kilpailu.

Lipunmyynti hoituu koronaturvallisesti.

Villieläinsairaalassa hoidettu harmaaohyksen kuutti lähdössä suojelualueelle Meripelastusseuran aluksella.

Vaikuttavaa viestintää

Korkeasaaren viestintä tavoittaa ihmiset eläintarhan ulkopuolella. Julkiset mediat tekevät mielellään juttuja Korkeasaaresta, koska eläintarha tarjoaa paljon kiinnostavia uutisaiheita, laadukasta kuva- ja videomateriaalia sekä osaavia asiantuntijoita haastateltavaksi. Korkeasaaren omat kanavat hyödyntävät näitä samoja keinoja menestyksekkäästi.

Korkeasaari medioissa

Verkkomediaissa julkaistiin vuoden 2021 mediaseurannan mukaan 1 036 Korkeasaarta käsittelevää artikkelia, jossa on 21 % tasoittumista edellisvuoden runsauteen. Eläintarhan tärkeistä aiheista lähetettiin medialle 27 tiedotetta uuden digitaalisen lähetysohjelman kautta. Sitaattien lisääminen tiedotteisiin havaittiin hyväksi tavaksi tuoda esiin parhaita asiantuntijoita.

Tämän vuoden suurin uutinen oli Korkeasaaren avautuminen yleisölle 3.5. koko kevään jatkuneen koronasulun jälkeen. Avautuminen varmistui huhtikuussa ja avajaispäivänä aiheesta julkaistiin julkisessa mediassa 41 juttua. Huomioarvoa nosti se, että monet muut kohteet olivat tuolloin vielä suljettuna. Huhtikuussa ennakoimme saaren aukeamista ja totutimme eläimiä muuttuvaan tilanteeseen suositulla arvonnalla, josta oli mahdollista voittaa yksityisvierailuita suljettuun eläintarhaan.

Toinen iso uutinen oli Villieläinsairaalasta helmikuussa löytynyt lintuinfluenssatapaus, jonka johdosta hoitola suljettiin ja lintupotilaat jouduttiin lopettamaan (39 mediaosumaa, 19.2.2021). Villieläinsairaalan avaamisesta uutisoitiin kuuttipotilaiden kera, mutta se ei siltikään saavuttanut samanlaista huomiota (13 osumaa, 9.3.2021). Poikkeustilanne aiheutti epätietoisuutta Villieläinsairaalan lintuinfluenssariskin aikaisista hoitokäytännöistä, joita päivitettiin verkkosivuille. Villieläinsairaalan toimintaa esiteltiin kesän aikana tehostetusti sosiaalisessa mediassa ja profilia nostettiin myös omalla logolla.

Eläinuutisista eniten median huomiota saivat hyvin popularisoitu valkopääsakien videotutkimus, visenttivasikoiden ja huulipekaripossujen syntymät, takinien ja vesikoiden paluu lajistoon, sekä perinteinen karhujen herääminen. Saukkojen kesäinen paluu uuteen tarhaan jäi medialta yllättävän vähälle huomiolle, mutta asia huomioitiin hyvin vierailijoiden keskuudessa. Harvinaisen kimolepikon päätyminen Villieläinsairaalaan ja partakorppikotkaparin ensimmäinen poikanen saivat myös ansaitusti huomiota.

Korkeasaarta mainittiin lisäksi monenlaisten aiheiden, kuten saimaannorppien onnistuneen pesinnän, koronan eläimiin tarttumisen, Sesse Koiviston menehtymisen, Hylkysaaren myynnin ja Kruunusiltojen rakentamisen yhteydessä.

Korkeasaaresta uutisoineiden medioiden top 10

	Julkaisumäärä
1. Helsingin Sanomat	79
2. Yle.fi	51
3. MTV Uutiset	39
4. Helsingin kaupunki	39
5. MSN (FI)	38
6. Ilta-Sanomat	35
7. Iltalehti.fi	34
8. STT Info	34
9. Helsingin Uutiset	30
10. Uusimaa	29

Karhu

Kimolepakko

Korkeasaaren omat kanavat

Korkeasaari.fi-sivuilla oli huomattavaa kasvua edellisvuoteen nähden. Sivulla vieraili 796 000 käyttäjää (+17 %) ja vierailuja oli yhteensä 1 288 551 (+16 %). Käyttäjistä valtaosa löysi sivuille hakukoneen kautta tai suoraan, ja näiden reittien kasvu oli myös suurinta. Kolme neljästä käytti sivuja älypuhelimella.

Korkeasaaren sosiaalisen median kanavista Facebook oli edelleen tärkein, sivua seurasi vuoden lopussa 70 400 ihmistä, mikä oli 8 % edellisvuotta enemmän. Julkaisuilla tavoitettiin yli kaksinkertainen määrä silmäpareja, lähes 5 miljoonaa. Instagramin seuraajamäärä nousi 12 % ja julkaisujen näkyvyys 47 %. Lyhytaikaiset Instagram Stories -julkaisut eivät ole mukana luvuissa, ne nostaisivat näkyvyyttä entisestään. Kiinnostavimpia julkaisuja olivat videot karhujen pääsiäisateriasta ja uudessa uima-altaassa pulikoivista saukoista. Myös Villieläinsairaalaan koskevat aiheet, kuten rotanloukuissa loukkaantuneet siilit, vesikkojen paluu sekä marja- ja virikelahjoituskeräykset keräsivät paljon huomiota.

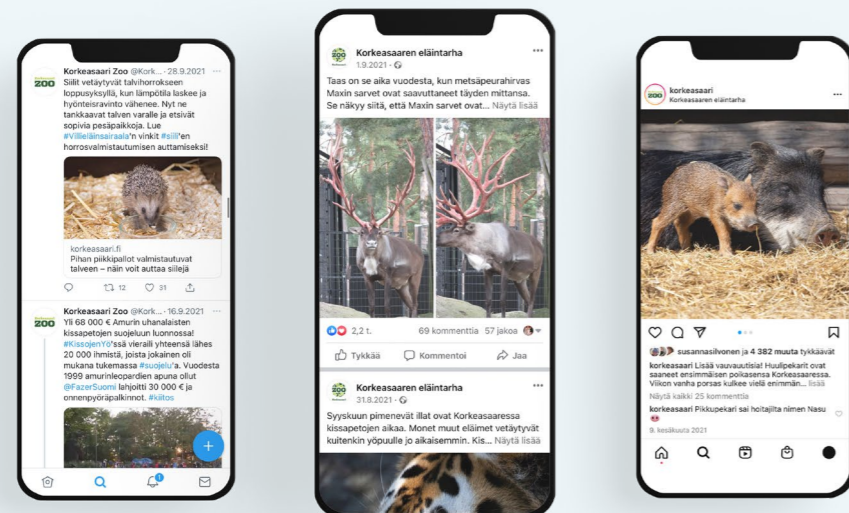
YouTubessa videoita katsottiin 388 000 kertaa, yhteensä 9 100 tuntia, eli reilun vuoden verran. Twitterin seuraajamäärä pysyi ennallaan, mutta siellä jaettu talvinen video eläimille tehdyistä virielumiukoista keräsi 257 000 näyttökertaa saatuaan myös laajaa kansainvälistä huomiota.

Sosiaalisen median suurin nousija löytyy uusista kanavista. Edeltävän vuoden lokakuussa aloite-
tussa Korkeasaaren TikTokissa oli vuoden 2021 lopussa 21 400 seuraajaa, ja Villieläinsairaalaassa hoidettavista kuuteista kertova video keräsi siellä 400 300 katsojaa ja 44 400 tykkäystä.
Jodel-ensiesiintyminen tehtiin Lux Korkeasaaren yhteydessä joulukuussa vuorokauden kestäneellä markkinoidulla julkaisulla, jossa Korkeasaari oli vastaamassa kysymyksiin kuuden tunnin ajan. Korkeasaari kiinnosti nuorten aikuisten kohderyhmää ja keskustelu oli kampanjan ajan vilkasta.

Korkeasaaren sosiaaliset mediat vuonna 2021

	Facebook	Twitter	Instagram	Youtube	TikTok
Julkaisut	359	565	43	37	21
Seuraajamäärä	71 400* (+ 8 %)	2 900 (+ 0 %)	29 400 (+ 12 %)	7 950 (+ 9 %)	21 400
Yhteisnäkyvyys	4 970 000	960 000	676 000	388 000	1 402 000
Suosituimman julkaisun näkyvyys	325 600	257 000	23 400	20 955	20 600

* Facebookissa seurattava luku vaihdettu sivun tykkääjästä (64 800) sivun seuraajamäärään.

Aika viedä lapset eläintarhaan?

Hyväntuulinen Aika viedä lapset Korkeasaaren -kesäkampanja muistutti siitä, että luonto eläimiseen on tärkeä ja tarvitsee suojelua. Siksi on tärkeää, että eläimet tulevat tutuksi jo lapsena. Mainonnalla nostettiin esiin Korkeasaaren asemaa hauskana vapaa-ajankohteena, jossa riittää nähtävää ja opittavaa koko perheelle. Aika viedä lapset Korkeasaaren -kampanja näkyi katumainonnassa ja verkossa, sekä kuului radiossa ja keräsi paljon spontaania hyvää palautetta. Kampanjaan liittyvässä digitaalisessa pelissä tunnistettiin eläimiä ja arvottiin joka päivä pääsylippuja Korkeasaareen.

A snow leopard cub is the central focus, looking towards the camera with a calm expression. It is situated within a wooden enclosure, with a large, moss-covered tree branch arching over its head. In the background, a crowd of people, including children and adults, are visible through a glass barrier, some taking photos. The scene is set outdoors with green foliage on the left and a wooden fence on the right.

Suomen paras vapaa-ajankohde

Kissalaakson väljyydestä huolehdittiin Kissojen Yössä.

Vierailijamme

Korkeasaarella vieraili vuoden 2021 aikana 397 286 asiakasta. Tämä vastaa 99 %:sti vuodelle asetamaamme, poikkeusoloihin sopeutettua tavoitetta. Huomioiden Helsingin yleisesti kärsimän menetyksen niin ulkomaan kuin kotimaan matkailussa, voi voi Korkeasaaren vuotta pitää onnistuneena.

Lähimatkailun jatkunut suosio näkyi Korkeasaarssakin, kuluneen vuoden aikana yhdeksän kymmenestä vierailijastamme saapui Etelä-Suomesta. Korkeasaaren syyskausi syyskuusta joulukuuhun oli tavanomaista vilkkaampi kesäkauden jäädessä hieman keskivertoa hiljaisemmaksi. Loppuvuotta vauhdittivat tapahtumat, hyvä sää ja kasvanut vuosikorttilaisten joukko. Omatoimivierailijoi- tamme vajaa puolet on lapsiperheitä, joiden kotona asuvista lapsista noin puolet on alle kouluikäisiä. Vuosikorttiasiakkaidemme osuus kaikista vuoden vierailuista on noin 16 %. Suhteellista kasvua edellisvuoteen oli 2 prosenttiyksikköä.

Korkeasaaren eläintarha on yksi kotimaan tunnetuimmista ja pääkaupunkiseudun vetovoimaisimista vapaa-ajankohteista. Taloustutkimuksen tekemän vuosittaisen Vapaa-ajankeskusten imagotutkimuksen mukaan olimme jälleen vuonna 2021 Suomen paras vapaa-ajankohde. Nousimme ykköseksi yleisarvosanan perusteella jo toisena vuotena peräkkäin. Parhaat arviot saimme so-

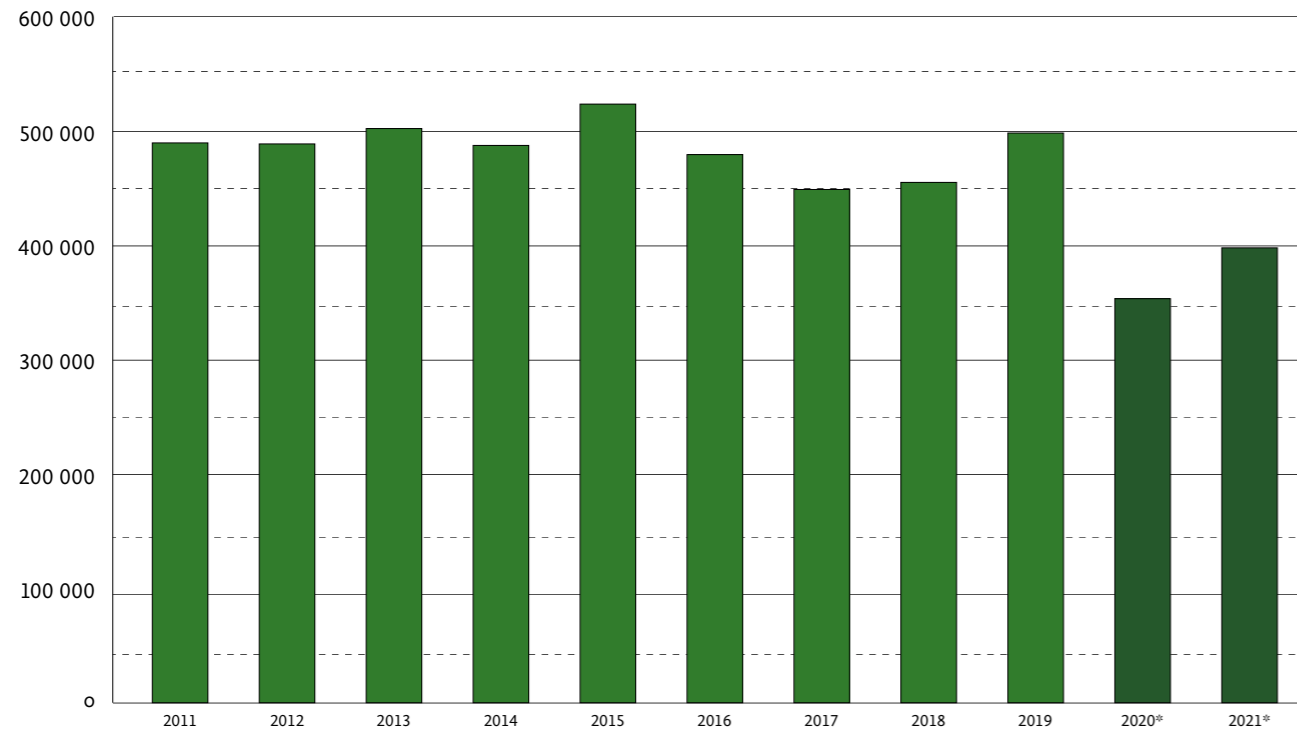
pivuudesta koko perheelle, hintatasosta, sijainnista ja henkilökunnan palvelualltiudesta. Meitä pidettiin myös mieluisimpana vierailukohteena seuraavan vuoden aikana. Korkeasaarella vierail- leiden vastaajien suositteluhaluus on vertailujoukon kärkeä.

Sponsor Insightin vuosittain toteuttaman väestötutkimuksen mukaan 45 % Suomen täysi-ikäi- sestä väestöstä on kiinnostunut Korkeasaaresta. Teemapuisto ja tapahtumapaikka -kategorian kohteista olemme kyseisen tutkimuksen kiinnostavin.

TripAdvisor-arvostelupalvelun ”nähtävää ja koettavaa Helsingissä” -osiossa olemme sijalla 19/984 ja ensimmäisellä sijalla kävijöiden suosittelemana pääsymaksullisena vapaa-ajankohteena. Saimme Trip Advisorin ”erinomainen kohde” -sertifikaatin (Certificate of Excellence) myös vuonna 2021.

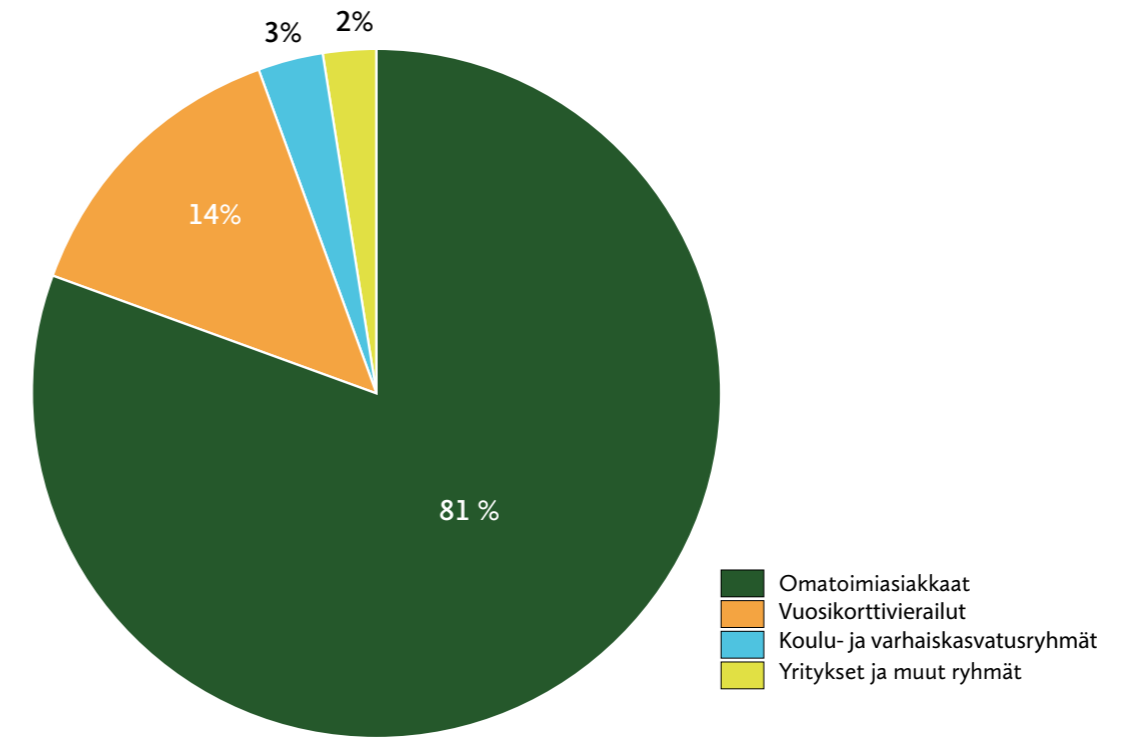
Kehitämme toimintaamme verkostotyön avulla. Olemme SPOT Sponsorointi & Tapahtumat ry:n, Marketing Finland ry:n sekä Helsingin seudun kauppakamarin jäseniä. Kuulumme Helsingin kau- pungin matkailua kehittäviin Helsingintekijät- ja Merellinen Helsinki -verkostoihin.

Korkeasaaren kävijäluvut 2011 - 2021

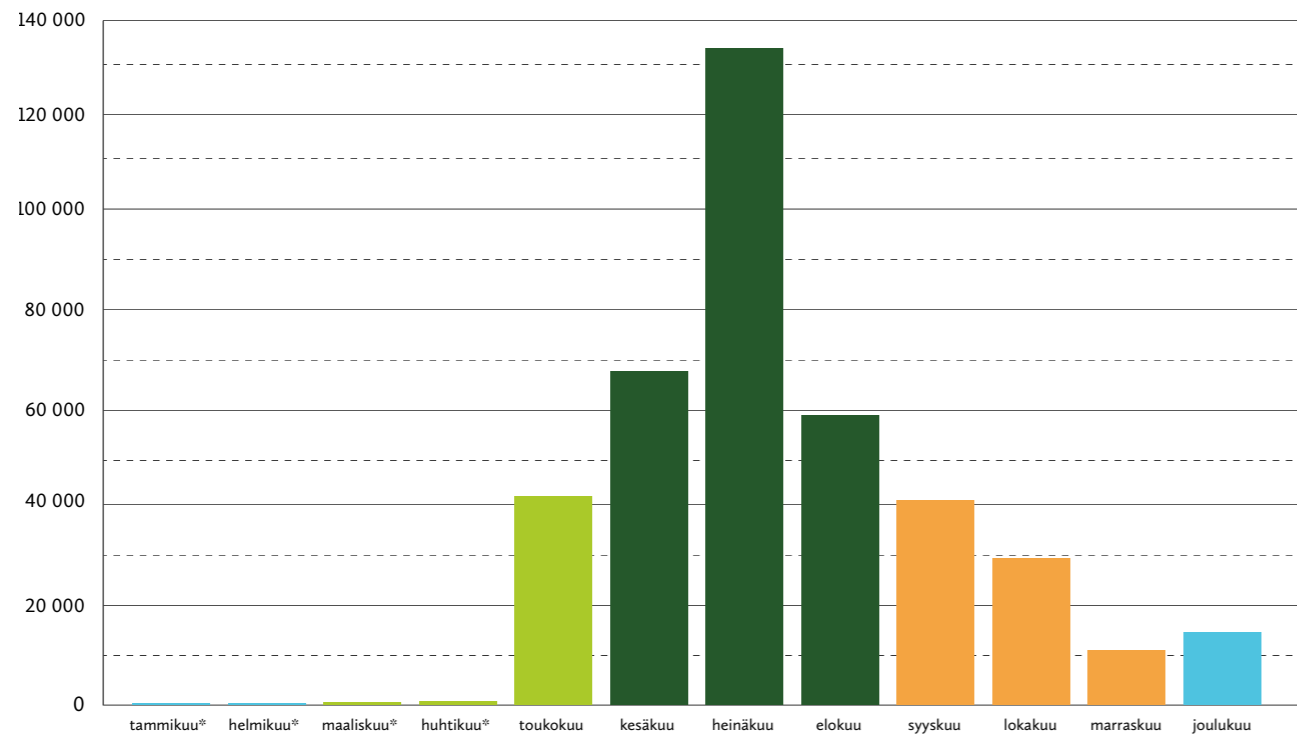

* Korkeasaari oli koronarajoitusten vuoksi suljettuna osan vuodesta.

Asiakasjakauma ryhmittäin vuonna 2021

Kävijämäärän jakautuminen kuukausittain vuonna 2021

* Korkeasaari oli suljettuna 1.1-3.5.2021

Asiakasjakauma lipputyypeittäin vuonna 2021

Uudistamme ja rakennamme

Saukko- ja vesikkotarhat altainen valmistuivat syksyllä 2021. Hanke oli pitkäkestoinen ja haastava, koska samanlaisia vesialtaita ei Suomessa ole aiemmin ulkotiloihin tehty. Saukkotarhan syvästä altaasta, jonka pinnan alle näkee lasin takaa, on ollut iloa niin saukoille kuin ihmisillekin.

Kun saukot pääsivät kesäkuussa muuttamaan tarhaan, kävi heti ilmi, että nämä nuoret yksilöt ovat kiipeilevää sorttia. Niitä eivät pidelleet normikorkeiksi rakennetut aidat, joten jouduimme heti korottamaan tarhan lasireunuksia sekä asentamaan kiipeilyesteitä ja lippoja, jotta nuoret saukot eivät kiipeile ulos tarhoistaan. Tällainen työn tarkistaminen käytännössä on eläintarharentamisessa melko tavanomaista ainakin Korkeasaarella. Eläinyksilöt ovat kaikki erilaisia, joten ne saattavat vaatia myös erilaisia tiloja. Syyskuussa sauikkojen naapuritarhaan muuttivat vesikot Tallinnan eläintarhasta.

Saukkotarha

Koronavuonna ei muita suuria hankkeita tehty, vaan keskityimme korjaamaan ja kunnostamaan olemassa olevia rakennuksia ja tarhoja. Rakensimme milutarhalle uudet katselusyvennykset. Korkeasaaren esteettömyyttä parannettiin Riesa Consultativen tekemään esteettömyyskartoitukseen perustuen. Saaren työtiloista uudistimme etenkin toimistorakennuksiamme. Yli satavuotiaan Huvilan ulkoseinät maalattiin ja ikkunat kunnostettiin. Myös hallintorakennuksen pintoja uudistettiin hiomalla lattiat.

Uuden pääsisäänkäynnin suunnittelun jatkoa valmisteltiin loppuvuodesta 2021 ja Uuden tropiikin hankesuunnitelmaraportti valmistui syksyllä 2021.

Helsingin kaupungin käynnistämässä Kruunusillat-hankkeessa tehdään Laajasalon ja kantakaupungin välille raitioliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn yhteys, joka tukee kaupungin tavoitetta lisätä

Kruunusilltojen työmaa

kestävien kulkumuotojen osuutta liikenteestä. Samassa yhteydessä Korkeasaari saa oman raitioliikennepysäkin ja eläintarhan pääsisäänkäynti siirtyy Korkeasaaren puolelle.

Kruunusilltojen rakennustyömaa käynnistyi Korkeasaaren alueella lokakuussa 2021. Työmaa alkoi puustokatselmuksella; Korkeasaaren pohjoisrannasta poistettiin puut ja istutukset työmaa-alueelta. Korkeasaaren asennettiin työmaan puolesta melu- ja tärinämittareita, joista saatua dataa seurataan tiiviisti eläinten hyvinvoinnin takaamiseksi. Työmaa-aidat rakennettiin vuodenvaihteeseen mennessä. Myös massojen vaihto ja ruoppaukset käynnistyivät. Korkeasaaren yhteyshenkilöt ovat tiiviisti yhteydessä työmaan kanssa, jotta asiakkaiden ja Korkeasaaren henkilökunnan turvallisuus ja eläinten hyvinvointi eivät vaarantuisi.

Huvila

Välitämme ympäristöstä

Korkeasaari toimii aktiivisesti ilmastonmuutosta vastaan ja tavoitteemme on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Korkeasaari toimii ilmastotyössään mallinäyttäjänä Helsingin kaupungin muille toimijoille sekä kansainvälisesti kaikille eläintarhoille. Monimuotoisuuden varjelu on tärkeä osa ilmastonmuutokseen sopeutumista. Mitä vähemmän vaihtelua lajistoissa on, sitä alttiimpia nämä ovat erilaisille muutoksille ja poikkeustilanteille – ja mitä monimuotoisempi eliöstö, sitä paremmin elinympäristö sopeutuu myös muuttuviin olosuhteisiin. Myös luonnossa tapahtuva hiilensidonta on tehokkaampaa, mitä monimuotoisempi lajisto alueelta löytyy.

Päivitimme Hiilineutraali Korkeasaari 2030 -ohjelman. Päivitetty ohjelma keskittyy erityisesti vuosina 2021–2025 tehtäviin toimenpiteisiin sekä pitkällä tähtäimellä vaikuttavien päätösten ja linjanvetojen ohjaukseen. Vuoden 2020 loppuun mennessä olimme vähentäneet hiilidioksidipäästöjämme jo lähes 40 %.

Edistämme HNK 2030 -tavoitetta pääosin Ekokompassi-ympäristöohjelman avulla, joka on ollut käytössä vuodesta 2015 lähtien. Ekokompassin keskeisiä tavoitteita ovat sekajätteen määrän vähentäminen ja energiankulutuksen pienentäminen. Lisäksi Ekokompassin avulla edistämme vastuullisia hankintoja, kestävästä liikkumisesta ja ympäristövastuullisuuteen liittyvää viestintää.

Ympäristöohjelmaa päivitetään vuosittain ja tavoitteita arvioidaan määräajoin. Tavoitteet asetetaan vähintään kahdelle toiminnan osa-alueelle, joiden ympäristövaikutukset ovat merkittävimmät.

Nykyisellään tuotamme Korkeasaaren lämpö- ja sähköenergian hiilivapaasti, eli ilman fossiilisia polttoaineita. Pyrimme edistämään rakennusten energiatehokkuutta kaikin tavoin. Vuonna 2021 Korkeasaari kutsuttiin mukaan kaupungin energiatehokkuushankkeeseen, jossa selvitetään sopivia keinoja energiatehokkuuden parantamiseksi.

Korona-aikana henkilökunta ei ole tehnyt työmatkoja ulkomaille. Henkilökunnan lentomatkojen ja eläinkuljetusten päästöjä tullaan kuitenkin tulevaisuudessakin kompensoimaan. Vuonna 2021 teetimme selvityksen sertifioiduista kompensatiopalveluiden tarjoajista. Osittaiseen etätyöhön siirtyminen on vähentänyt työmatkaliikennettä, toisaalta osa on siirtynyt käyttämään omaa autoa julkisten kulkuneuvojen sijaan.

Eläintarhan käytössä olevat dieselkoneet toimivat 100 % uusiutuvalla Neste MY -dieselillä. Lisäksi käytössä on sähkökäyttöinen lava-ajoneuvo, sähköpyöriä ja -potkulautoja sekä biokaasulla kulkeva leasing-henkilöauto. Jatkotavoitteena on eläintenhoitajien käytössä olevien mönkijöiden päästöjen pienentäminen.

Uusitut jäteastiat helpottavat lajittelua.

Tavoitteemme on vähentää sekajätteen syntyä. Uusimme vuonna 2021 eläintarhan alueella olevat jäteastiat ja jättepisteet suunniteltiin entistä toimivimmiksi mm. siten, että kolmelle jättepisteille lisättiin seka- ja biojätteen lisäksi metallin ja lasin keräysastiat. Jätteiden lajitteluun kiinnitetään vastaisuudessa entistä enemmän huomiota. Teimme eläintarhan henkilökunnalle räätälöidyn verkkokoulutuksen jätteiden kierrätysasteen nostamiseksi.

Myymän valikoimissa kiinnitämme huomiota tuotteiden eettisyyteen ja ekologisuuteen. Myynnissä on yhä enemmän kierrätysmateriaaleista tehtyjä tuotteita, kuten avainauhoja ja kasseja. Vähennämme jätettä yhdessä toimittajiemme kanssa esimerkiksi jättämällä pakkaukset kokonaan

Laivarannan myymälän katolla on aurinkopaneeleja.

pois käytöstä. Käyttämämme lelutoimittajat noudattavat tiukimpia lelujen turvallisuusstandardeja – niin Pohjoismaissa kuin maailmanlaajuisesti. Pehmeilelut on myydyin tuoteryhmämme ja olemmekin siirtyneet vaiheittain kokonaan kierrätysmateriaalilla täytettyihin pehmeileluihin.

Kruunusiltojen rakennustyömaan alta kaadetut puut päätyivät suurelta osin eläinten kiipeily- ja virikekäyttöön. Veimme isoja vaahteranrunkoja mm. merikotkille, berberipainoille, Kissalaakson lukuisille asukeille, Amazonia-talon ulkotarhoihin ja karhuille. Vanhat tervalepät kelpasivat trooppisten talojen ja Hämärätalon tarhasisustukseen. Lehmusten rungot puolestaan veimme visenteille ja myskeille puskettavaksi, kun taas ontot ja lahot rungot veimme mm. villisioille, valkokuulipekareille ja ahmalle. Käytimme suorat rungot mongolianvillihevosten, jakkien ja kulaanien virikkeeksi ja ruokintaoksien alustoiksi. Loput kaadettavista puista hakettiin. Hyödynnämme haketta monessa tarhassa, kuten visenteillä, metsäpeuroilla, miluilla, villisioilla ja valkokuulipekareilla.

Tiikeritarhaa sisustettiin puunrungoilla.

Korkeasaaren eläintarhan säätio

Eläintenhoitaja ruokkii gundeja.

Säätiön organisaatio

Korkeasaaren eläintarhan säätiö aloitti toimintansa 1.1.2018. Säätiön toimitusjohtaja on Sanna Hellström. Korkeasaaren säätiö on yleishyödyllinen yhteisö, eikä tavoittele taloudellista voittoa. Säätiö on osa Helsingin kaupunkikonsernia ja yksi kaupungin tytäryhteisöistä. Sen päättävänä elimenä toimii hallitus. Hallituksen kokoonpano kuluvalle kaudella oli: puheenjohtaja Kirsti Laine-Hendolin, varapuheenjohtaja Pekka Laitinen, Taru Anttonen, Sini Korpinen ja Tapio Mustonen. Helsingin kaupunginhallitus nimittää Korkeasaaren eläintarhan säätiön hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet aina kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Korkeasaaren henkilökunta

Korkeasaaren eläintarhassa on 79 vakituista työntekijää. Meillä on edustettuna yli 30 ammattinimikettä; saarellamme työskentelee iso joukko oman alansa parhaita asiantuntijoita. Suurin työntekijäryhmä on eläintenhoitajat. Vakituisten työntekijöiden lisäksi kesätyöntekijöitä palkattiin vuonna 2021 normaali määrä eli 76. Henkilökuntamme määrä siis lähes tuplaantuu joka kesä. Lisäksi Korkeasaarissa työskentelee ympärivuotisesti noin 20 freelancer-opasta ohjelmapalvelu- ja suojeluviestintätehtävissä.

Työelämäämme tutustuu normaalisti vuosittain myös iso joukko työssäoppijoita ja TET-harjoittelijoita. Vuonna 2021 meillä oli muutamia eläintenhoitoalan opiskelijoita harjoittelussa. TET-harjoittelut jouduttiin keskeyttämään suurimmaksi osaksi vuotta. Kesäsetelinuoret työskentelivät meillä normaaliin tapaan kesäkuussa. Korkeasaaren tapahtumiin ja toimintaan osallistuu vuosittain myös vapaaehtoisia.. Vuoden merkittävin vapaaehtoisia työllistävä tapahtuma oli Kissojen Yö.

Kohti Suomen parasta työpaikkaa

Tavoitteenamme on olla Suomen paras työpaikka. Haluamme työntekijöiden viihtyvän työssään ja seuraamme viihtymistä ja työn mielekkyyttä kyselyillä säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa. Haluamme työntekijöidemme kehittyvän työssään. Tarjoamme erilaisia mahdollisuuksia kouluttautua Korkeasaarella, muualla kotimaassa tai ulkomailla. Työntekijöillä on mahdollisuus lähteä tutustumaan suojelutyöhön kentälle tai jonkin toisen yrityksen toimintaan työkierrossa. Suojelutyötä tehtiin kentällä vain MetsäpeuraLIFE-hankkeen tiimoilta. Kuluneen vuoden aikana osa koulutuksista toteutui etänä. Perinteistä saaren TET:iä, jossa työntekijät käyvät puoli päivää tutustumassa jonkun toisen työhön, ei tänä vuonna järjestetty.

Sairauspoissaolojen vähentämiseen tähtäviä toimia on jatkettu. Työntekijöitä kannustettiin liikumiseen ja kulttuuritarjonnan pariin erilaisin henkilöstöeduin. Alkuvuodesta toteutimme monipuoliseen hyvinvointiin innostavan Hyvinvoivempi minä -valmennuksen. Yhteinen pilates oli koronan vuoksi tauolla, mutta kuntosalilla käynti ja lenkit ovat voineet jatkua. Erilaisia juhlia ja merkkipäiviä sekä työyhteisön onnistumisia juhlistetaan sitten kun kokoontuminen on jälleen sallittua. Koronan aikana järjestimme ulkona turvavälein mm. kesäjätöskä ja aamukahvit. Perinteisiä keskiviikkokahveja on järjestetty korona-aikana Teamsissa.

Työsuojelu ja turvallisuus

Korona vaikutti vuoden 2021 työsuojelu- ja turvallisuustoimintaan monella tavalla ja koronan terveys- ja turvallisuusvaikutuksia toiminnalle arvioitiin jatkuvasti vuoden aikana. Koronasta

huolimatta Korkeasaaren työsuojeluryhmä- sekä toimikunta kokoontui normaalisti vuoden aikana. Loppuvuonna kuroimme kiinni alkuvuodelle suunniteltuja asioita. Työpaikkaselvityksiä tehtiin useisiin työpisteisiin ja turvallisuuskoulutuksia, kuten ensiapu- ja alkusammutuskoulutuksia saatiin järjestettyä henkilöstölle. Sisäisiä turvallisuusharjoituksia järjestettiin henkilöstölle sekä eläintarhan alueella, että pöytäharjoituksena Teamsin välityksellä.

Vuoden aikana kirjattiin yhteensä 20 tapaturmaa, joista kolme oli työmatkatapaturmia. Tapaturmia sattui merkittävästi enemmän kuin viime vuonna. Yleisin tapaturmatyyppi on kaatuminen tai liukastuminen. Työtehtävänä eläinten käsittely ja kiinniotot korostuivat vuoden 2021 tilastoissa.

Näädän target-koulutus.

Säätiön talous

Kokonaisuudessaan Korkeasaaren oman toiminnan tuotot muodostivat 52 % vuoden 2021 tuloista. Merkittävä osa Korkeasaaren toiminnasta, noin 4,58 miljoonaa euroa, katettiin Helsingin kaupungin maksamalla toiminta-avustuksella. Lisäksi Korkeasaari sai Valtiokonttorilta kustannustukea 66 762 € koronapandemian aiheuttamiin tulonmenetyksiin. Lisäksi Korkeasaari sai vuonna 2021 ympäristöministeriöltä 60 000 euron avustuksen Villieläinsairaalle luonnonvaraisten eläinten hoitoon.

Vuonna 2021 Korkeasaaren eläintarha sai n. 49 % tuloistaan pääsylipputuloista, tuote- ja palvelumyynnistä sekä vuokratuloista. Näiden tulojen määrä kasvoi 614 000 € vuodesta 2020. Vuosina 2021 ja 2020 Korkeasaaren toimintaan ja tulojen kehitykseen vaikutti maailmanlaajuinen koronapandemia, jonka leviämisen hillitsemiseksi eläintarha oli suljettuna keväällä neljä kuukautta; 1.1.–2.5.2021. Tulonmenetysten kompensoimiseksi Korkeasaari siirsi vuoden aikana rakennusinvestointeja ja korjausrakentamista tuleville vuosille sekä karsi hallinnon ja markkinoinnin kuluja.

Keskimääräinen pääsylipputulo vierailijaa kohden vuonna 2021 oli 9,6 euroa ja oman tulonhankinnan kokonaistulo 12 euroa per vierailija. Vuoteen 2020 nähden kokonaistulo per asiakas kasvoi noin 2 %. Vilkkaan kesäkauden ansiosta pääsylipputulo kasvoi edellisvuodesta liki 14 % eli 457 000 euroa, myymälän tuotemyynti lähes 22 % eli 89 000 euroa ja ravintolatoiminnan vuokratuotot n. 20 % eli 68 000 euroa.

Korkeasaaren eläintarhan säätiölle on myönnetty yleishyödyllisen yhteisön verohuojennus vuosille 2018–2022. Korkeasaaren eläintarhan säätiön toimintaedellytykset vuonna 2022 riippuvat olennaisesti koronapandemiatilanteen kehityksestä. Jos toimintaa voidaan jatkaa häiriöttä koko vuoden ajan, säätiöllä on edellytykset kasvattaa kävijämäärää ja lisätä kävijäkohtaista tuloa. Säätiö varautuu kuitenkin maltilliseen tulojen kehitykseen ja tarvittaessa sopeuttamaan toimintaansa.

Korkeasaari

Kuvat: Annika Sorjonen ja Mari Lehmonen / Korkeasaaren eläintarha,
Wild Camel Protection Foundation, Laura Blomberg / SLL